

Verslag openbare vergadering van de commissie Financiën - Begrotingscommissie

5 **Datum** 18 oktober 2022
Locatie Raadzaal, stadhuis
Verslag door mw. P. de Jong (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag

Aanwezigen

10 De voorzitter, dhr. R. Peters, dhr. C. Bos, mw. B. Chirino, dhr. G. Dijkstra, mw. M. Hellevoort, dhr. M. Van Heuven, mw. E. Kendir, dhr. R. Maas, mw. M. Ramaker, dhr. B. Van Steeg, dhr. I. Simsek, dhr. J. Vasters, dhr. R. Van der Zweth en wethouder S. Schilderman

Afwezigen

15 De leden van BIJ1 en PVV

Verslag vergadering Begrotingscommissie

1. Opening en mededelingen	1
2. Programmabegroting 2023-2026	1
20 Lijst van Toezeggingen	26

1. Opening en mededelingen

25 **De voorzitter** opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen van harte welkom ook de mensen die deze commissie via de streaming volgen. Er zal worden gesproken over de Programmabegroting 2023 en de bijbehorende raadsvoorstellen. De gemeenteraad besluit op 10 november over de Programmabegroting en de bijbehorende raadsvoorstellen.

30 Hij constateert dat er geen mededelingen zijn.
Het college heeft geheime stukken meegestuurd. Er zijn geen verzoeken binnengekomen om deze te bespreken.
Er zijn afmeldingen van PVV en BIJ1.

35 De bespreking gaat over de financiën van de begroting en zal plaatsvinden in twee termijnen zonder spreektijden.
De raad heeft besloten dat er tijdens de begrotingsbehandeling geen technische of informatieve vragen zullen worden gesteld.

2. Raadsvoorstel Programmabegroting 2023-2026

Mevrouw **Ramaker** (VVD) is teleurgesteld in de manier waarop het college het investeringspakket 'Groeï in Balans' afwentelt op de inwoners. De OZB-verhoging is volgens dit college mogelijk, omdat het vermogen van huizenbezitters is gegroeï. Dit is inmiddels achterhaald. Iedereen moet inleveren vanwege gestegen energieprijzen. De lokale lasten gaan door dit programma met bijna 200 euro per jaar omhoog. Binnen de G4 is Utrecht koploper met betrekking tot de OZB.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de VVD het heeft over enorme lastenstijgingen van 200 euro. Hij vraagt waar dat op is gebaseerd.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat dit uit de stukken zelf blijkt. Er staat onder lokale heffingen dat deze omhoog gaan van 737 euro naar 907 euro.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat het gaat over de OZB. Bij de gemiddelde huizenprijs in Utrecht van 370.000 euro gaat het om een verhoging van 60 euro per jaar. Dit betekent op maandbasis ongeveer 4 euro.

Mevrouw **Ramakers** (VVD) zegt dat zij het had over de totale lokale lasten en niet alleen de OZB.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vroeg al waar dat bedrag vandaan komt. De OZB stijgt met gemiddeld 60 euro. Voor heel dure huizen is dat misschien wat meer. Mogelijk komt er nog iets bij voor parkeren, maar de 200 euro waar mevrouw Ramakers het over heeft, is niet onderbouwd.

Mevrouw **Ramakers** (VVD) zegt dat dit bedrag in de paragraaf lokale heffingen wordt genoemd. Van de G40-gemeenten staat Utrecht hoog waar het gaat om de OZB. De VVD roept het college op te stoppen met het gebruik van de OZB als nivellerende inkomstenmaatregel. Dit jaar was al sprake van een verhoging van 15% en voor 2023 gaat het om een verhoging van 20%. Zij vraagt de wethouder toe te zeggen om van de OZB de 1%-toename, ten opzichte van het landelijk gemiddelde, af te romen en om te beloven dat dit de laatste OZB-verhoging van deze collegeperiode is. De VVD is ook teleurgesteld over de greep in de spaarkas voor de OV-schaalsprong. Voor dekking van de investeringen in de stad betaalt de autobezitter de rekening. Het college stelt voor om in de hele stad betaald parkeren in te voeren. In diverse wijken betekent dit dat een bewoner voor het parkeren voor de eigen deur een parkeervergunning nodig heeft. Dit is niet vanwege parkeerdruk in deze wijk, maar omdat het college geld nodig heeft voor het investeringspakket. De VVD is ook teleurgesteld in het naar voren halen van middelen die vanaf 2030 waren bedoeld voor de OV-schaalsprong. Het college rekent zich rijk op kosten van de autobezitter met een groot risico dat deze parkeergelden helemaal niet in de gemeentekas komen. Zij vraagt hoe groot de wethouder dit risico inschat. Zij vraagt of dit risico zal worden gedekt met onttrekking aan de algemene reserves.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat de VVD schande spreekt over de parkeertarieven. De VVD wil echter ook bijbouwen. Het gaat over tientallen miljoenen euro's. Hij vraagt hoe de VVD dit wil financieren als het niet uit de parkeerbelasting mag komen.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat zij hier later op in zal gaan. Zij zegt dat het niet gaat over het verhogen van de tarieven, maar om het invoeren van betaald parkeren in de hele stad met als enige doel om het als dekking te gebruiken voor de investeringen. Normaal gesproken wordt betaald parkeren ingevoerd, omdat de parkeerdruk in een wijk heel hoog is.

De heer **Van der Zweth** (VVD) is bewoner van zo'n wijk zonder betaald parkeren. Het is heel vervelend dat mensen daar hun auto parkeren om in de stad te gaan werken. Het is vanwege de schaarste aan openbare ruimte dat er voor wordt gekozen om de gebruiker van deze ruimte te laten betalen. Deze keuze zal miljoenen opleveren om de groei, die ook door de VVD wordt gewenst, te financieren. Hij vraagt hoe de VVD deze groei wil financieren zonder iets aan het betaald parkeren te doen.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat de VVD er ook moeite mee heeft dat het college zich rijk rekent. Het college gaat er vanuit dat het vele miljoenen zal opleveren. De VVD trekt dat in twijfel. Ook in coronatijd namen de parkeerinkomsten drastisch af.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat de VVD een parkeerchaos wil laten ontstaan, omdat deze fractie sowieso niet aan de parkeerknop wil zitten. Bovendien zijn de groeiambities van de VVD niet voorzien van een dekking.

5

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) merkt op dat mevrouw Ramaker zegt dat het betaald parkeren alleen wordt ingevoerd om als dekking te fungeren. Er zijn echter ook inhoudelijke redenen, zoals het principe van de gebruiker betaalt en het autovrij maken van de stad.

10

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat in de stukken staat dat het als dekkingsmiddel wordt gebruikt. Als het benodigde bedrag niet wordt gehaald, wordt de kasschuif gehanteerd. De VVD gelooft niet het pakket Groei in Balans.

15

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) zegt dat het investeringspakket is bedoeld voor noodzakelijke voorzieningen. Zij vraagt hoe mevrouw Ramaker aankijkt tegen een groeiende stad waarbij de voorzieningen toch moeten meegroeien.

20

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat zij hierop terugkomt. Voor het voorgestelde investeringspakket wordt extra budget gezocht en dit college wil dit uit de parkeermiddelen halen en de VVD is daar tegen.

25

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) vraagt of mevrouw Ramaker het ermee eens is dat groei van de stad op een kwalitatief goede manier moet plaatsvinden en dat daar dus investeringen voor nodig zijn.

30

Mevrouw **Ramaker** (VVD) begrijpt dat de stad wil groeien. De VVD is het echter niet eens met de inhoud van het investeringspakket.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) begrijpt niet waarom de VVD het niet met de inhoud eens is. Het gaat om kwalitatieve groei van de stad. Daar horen voorzieningen en openbare ruimte bij.

35

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat het gaat om de keuzes die worden gemaakt. De VVD vindt het onbegrijpelijk dat de leges voor de aanvraag van horecavergunningen met 14,8% omhoog gaan in plaats van de inflatiecorrectie. De reden die wordt gegeven, is de verwachte groei van het aantal aanvragen. De mevrouw Ramaker vraagt of het de wethouder bekend is dat de horeca het ook moeilijk heeft. Zij vraagt of de gemeente zich hiermee bewust uit de markt probeert te prijzen. Zij roept de wethouder op deze verhoging te schrappen.

40

De heer **Vasters** (D66) wil graag weten waar de VVD de dekking dan vandaan wil halen. Op zich is niemand voor het verhogen van de tarieven, maar er is wel sprake van een kostenstijging.

45

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat de onderbouwing van de verhoging van de leges is dat er meer aanvragen zullen komen, wat tot meer administratieve kosten zal leiden. De VVD verwacht helemaal geen toename. Een ondernemer moet wel heel zeker van zijn zaak zijn om nu een nieuwe horecagelegenheid te willen openen.

De heer **Vasters** (D66) vraagt of mevrouw Ramaker de cijfers van de gemeente niet vertrouwt.

50

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat het gaat om de verwachting dat het aantal horecazaken gaat groeien. De VVD vindt dat met de huidige crises niet geloofwaardig. De VVD is verbaasd over de middelen die naar versterking van de uitvoeringskracht gaan. De komende vier jaar wordt 71,6 miljoen euro uitgetrokken voor de versterking van de organisatie. Het gaat om elk jaar 18 miljoen euro extra. De VVD begrijpt dat er extra geld moet worden uitgetrokken voor onder andere looncompensatie en inhuur voor tijdelijke projecten, maar vraagt zich af of alle uitvoering wel noodzakelijk is. De fractie adviseert om alleen dat te versterken wat nodig is om kwalitatief goede uitvoering te geven aan het beheer en de wettelijke taken. De stad zou geen uitglijders moeten maken vanwege gemiste termijnen of extra werk om alles te controleren. Er wordt een efficiëncyslag gemaakt bij RO. Zij vraagt of dit niet breder kan worden getrokken. Bij het sociaal domein is er een verschil in beleid en uitvoering. Zij adviseert te kijken naar het teveel aan adviseurs en beleidsmakers. Er moet op worden vertrouwd dat uit de stad zelf oplossingen komen. Mevrouw

60

Ramaker vraagt de wethouder kritisch te kijken naar het uitvoeringsvermogen en de slagkracht van de gemeentelijke organisatie. Zij vraagt ook zuinig te zijn en de groei te beperken tot dat wat essentieel is. De fractie mist de samenwerking met de provincie richting het Rijk. Zij vraagt de wethouder toe te lichten in hoeverre de lobby tot meer geld leidt.

5

De heer **Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat de afdeling Ruimte met grote tekorten te maken heeft. Daar is extra capaciteit nodig voor de planvorming. Hij dacht dat de VVD voorstander was van de planvorming.

10 Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat in de stukken staat dat bij deze afdeling een efficiëncyslag wordt gemaakt.

15 De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat deze slag is bedoeld om de doorlooptijden te verkorten. Er is dan nog steeds sprake van een capaciteitsprobleem. Het gaat hier om een goede investering in overhead voor de stad.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat naast de 4,4 miljoen euro bij RO breder zou kunnen worden gekeken waar nog meer een efficiëncyslag kan worden gemaakt.

20 De heer **Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat de VVD niet begrijpt dat er meer mensen nodig zijn om de plannen te kunnen uitvoeren. Hij concludeert dat als het gaat over groeiambities en bouwprojecten de VVD zowel het geld als de menskracht niet wil leveren.

25 Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat er extra wordt geïnvesteerd in de ambtelijke organisatie voor een bedrag van 18 miljoen euro per jaar. De VVD vraagt of er ook andere manieren zijn om dit geld te besteden. Het geld dat in de ambtelijke organisatie wordt gestopt, komt niet ten goede aan de plannen zelf. De VVD is daarom niet tevreden over deze begroting en het investeringspakket. Het college neemt een groot risico met investeringen, waarvan de effecten niet zijn te voorspellen. De fractie zet zich in voor inwoners en ondernemers die niet zitten te wachten op extra kosten. Het college rekent zichzelf te rijk voor zaken die niet aansluiten op wat nodig is in deze tijd van matiging. Iedereen moet bezuinigen en de VVD stelt voor om dat beheerst te doen.

30

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) heeft nog niet van de VVD gehoord welke investeringen in de stad dan wel nodig zijn.

35

Mevrouw **Ramaker** (VVD) vindt het onverstandig om heel veel geld in de ambtelijke organisatie te pompen mede gezien de krappe arbeidsmarkt. Zij denkt dat het op een andere, innovatieve manier zou moeten gebeuren. Zij zal daar zelf morgen in de commissie Cultuur iets over zeggen. Er moet meer gebruik worden gemaakt van de kracht in de stad zelf. Daarnaast vraagt zij wat al het lobbywerk oplevert. Dit kost allemaal menskracht en de vraag is of het effectief is. Ten slotte kan ook de regionale samenwerking worden verbeterd.

40

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) zegt dat als de stad op een kwalitatief goede manier wil groeien er ook inkomsten nodig zijn. De VVD stelt dat deze inkomsten niet nodig zijn. Zij wil graag weten waar dan niet in moet worden geïnvesteerd.

45

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat de stad het misschien wel wat zuiniger aan moet doen. Er zullen meer keuzes moeten worden gemaakt. Bovendien moet de stad het niet alleen willen doen.

50 De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de VVD de grootste oppositiepartij is. Deze partij zegt nu niet alleen dat zij het geld niet beschikbaar willen stellen voor Groei in Balans, maar deze partij wil Groei in Balans helemaal niet. Hij wil weten in welke plannen de VVD dan precies niet wil investeren.

55 Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat dit de commissie Financiën is en er worden financiële keuzes gemaakt. Een keuze is om de overheid alles te laten uitvoeren. De VVD denkt dat het ook anders kan. De fractie pleit voor een kleine overheid en het geld dat op die manier overblijft kan direct worden geïnvesteerd in de groei van de stad.

60

De heer **Van der Zweth** (PvdA) is heel nieuwsgierig naar de tegenbegroting van de VVD en welke projecten er dan uit het investeringspakket worden gehaald.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) merkt op dat mevrouw Ramaker het heeft over crises en dat de gemeente het rustiger aan moet doen. Dat staat haaks op elkaar. Als er sprake is van crises, is dat juist het moment voor de overheid om op te treden en niet om het rustiger aan te doen.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat het gaat om beheerst en deugdelijk. Er moet worden gekeken wat echt noodzakelijk is, ofwel terug naar de kern.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) is blij dat het coalitieakkoord is verwerkt in een sluitende Programmabegroting. Dit betekent dat in 2023 kan worden gestart met allerlei belangrijke programma's of dat deze kunnen worden voortgezet. Ook de groei van de stad wordt op een verantwoorde manier opgepakt. GroenLinks is blij dat er flink wordt geïnvesteerd in de uitvoeringskracht. De meicirculaire heeft veel extra inkomsten opgeleverd en dat was ook nodig. De inkomsten vanuit het Rijk blijken richting 2025 flink op te lopen. Voor 2026 is echter sprake van de zogenoemde 'ravijn'. Het college gaat in de begroting uit van het slechtste scenario, terwijl er beweging is te zien bij het Rijk. GroenLinks vindt dat de gemeente wel een statement richting het Rijk mag maken door te tonen dat het moeilijk is een sluitende begroting te maken bij zoveel onzekerheid. Zij vraagt de wethouder wat de mogelijkheden zijn om op dit punt iets meer risico te nemen en of er richting het Rijk nog meer kan worden ondernomen.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) merkt op dat mevrouw Hellevoort vraagt om iets meer risico te nemen nu de begroting sluitend is. Hij merkt op dat pas sinds de meicirculaire blijkt dat de begroting sluitend is, dankzij een incidentele bijdrage van het Rijk. Hij vraagt of het nemen van meer risico niet een gevaarlijke strategie is.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) zegt dat de gemeente sowieso grotendeels afhankelijk is van bijdragen van het Rijk. GroenLinks vindt daarom dat er ook voor de komende jaren veel meer zekerheid moet komen over de inkomsten vanuit het Rijk.

De heer **Bos** (Stadsbelang) zegt dat mevrouw Hellevoort spreekt over financiële deugdelijkheid. Hij vindt het opmerkelijk dat zij dan toch voorstelt om te anticiperen op de verwachting dat er misschien meer geld bij het Rijk vandaan komt en dat alvast mee te nemen in de begroting. Hij vraagt hoe zij dit met elkaar kan rijmen. Hij merkt op dat er geen sprake is van een structureel sluitende begroting. De begroting is wel reëel sluitend, vanwege incidenteel geld waarmee gaten zijn gedicht. De provincie vindt het belangrijk dat er ook structureel evenwicht is. Daar is echter al jaren geen sprake van. Hij vraagt wat GroenLinks daarvan vindt.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) zegt dat nog niet duidelijk is welke middelen er in 2026 vanuit het Rijk beschikbaar worden gesteld. Zij wil daar graag zo snel mogelijk duidelijkheid over krijgen en verzoekt hier landelijk voor te pleiten. In de tussentijd kan de gemeente met het fictieve accres verschillende kanten op gaan. Zij probeert te zoeken naar de mogelijkheden op dit punt.

De heer **Bos** (Stadsbelang) wijst mevrouw Hellevoort op het feit dat er al jaren geen sprake is van een structureel begrotingsevenwicht. De gemeente koerst al jaren uitsluitend op een reëel begrotingsevenwicht. Hij vraagt wat GroenLinks daarvan vindt.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) zegt dat de gemeente de meeste structurele uitgaven dekt met structurele inkomsten. Zij vraagt naar een voorbeeld waaruit blijkt dat dit anders ligt.

De heer **Bos** (Stadsbelang) zegt dat uit de tweede bestuursrapportage blijkt dat het resultaat over meerdere jaren wordt uitgesmeerd om structurele gaten te vullen. Daarmee wordt niet gestreefd naar structureel evenwicht. Daarbij wordt geleund op mogelijke meevallers. Dit vindt al vele jaren plaats. Hij vraagt wat GroenLinks ervan vindt dat de financiële deugdelijkheid niet wordt gerealiseerd.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) is het niet met de heer Bos eens. Er wordt juist zoveel mogelijk structureel gedekt. Dat de bijdrage van het Rijk nogal fluctueert is lastig, maar een realiteit.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) vraagt hoe het in het kader van financiële deugdelijkheid is te rijmen dat een half jaar na de meicirculaire 3 miljoen extra wordt opgevoerd voor de uitvoeringskracht.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) zegt dat er is gekeken wat nodig is en daaruit bleek dat er extra geld nodig was. Daarom is dit bedrag ingeboekt.

- 5 Mevrouw **Ramaker** (VVD) constateert dat dus niet goed kon worden ingeschat wat er nodig was en dat dit binnen vijf maanden moest worden bijgesteld. Zij vindt dit verontrustend.

10 Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) denkt dat de stijgende prijzen goed in de begroting zijn verwerkt. Zij vraagt zich af wat er gebeurt als maatschappelijke organisaties dreigen om te vallen. Zij vraagt om een reactie van de wethouder.

15 De heer **Bos** (Stadsbelang) zegt dat in de begroting staat dat de index van juni wordt gehanteerd met betrekking tot gemeentelijke kosten voor het boekjaar 2022 en 2023. Het is bijzonder dat wordt gewerkt met een eenmalige indexering. Het indexcijfer ligt vandaag veel hoger dan in juni. Het zou daarom verstandiger zijn om ook een index voor volgend jaar te hanteren. Hij vraagt een reactie van GroenLinks op het feit dat dit niet is meegenomen in de financiële doorrekening.

20 Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) vindt het geen gekke suggestie om voor volgend jaar uit te gaan van een andere index, als die kan worden voorspeld. Zij wil daar wel een reactie van de wethouder op horen.

25 De heer **Bos** (Stadsbelang) is daarmee niet tevreden. Hij merkt op dat er dus een onjuiste indexering is losgelaten op de cijfers van 2022 en zeker op die van 2023. Hieruit blijkt dat de begroting helemaal niet deugdelijk is.

30 Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) zegt dat met de indexatie van juni is gewerkt, omdat dat het moment is waarop de begroting werd gemaakt. In de begroting zijn allerlei zaken opgenomen om rekening te houden met prijsstijgingen in de komende jaren. Dat is dus prima gedaan. De heer Bos stelde voor te vragen naar een doorkijkje van de prijsontwikkeling in de komende jaren en dat vindt zij best een goede suggestie. GroenLinks vraagt al jaren aandacht voor het kwijtscheldingsbeleid. De landelijke regels hiervoor zijn heel streng. Zij vraagt zich af of het in deze tijd niet mogelijk is om tijdelijk van deze landelijke regels af te wijken. Zij vraagt de wethouder hierover in gesprek te gaan met de BghU.

35 Mevrouw **Ramaker** (VVD) vraagt waar zij aan moet denken bij kwijtschelding. Zij vraagt of het inkomensafhankelijk is of energieafhankelijk.

40 Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) zegt dat het gaat om de kwijtschelding van lokale gemeentelijke belastingen. De regels zijn heel streng op het gebied van vermogen. De vermogensgrens is heel laag en dat levert veel problemen op.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) vraagt of een eventuele tijdelijke regeling tot meer werk bij de uitvoering zal leiden.

45 Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) vraagt of de BghU tijdelijk coulanter kan zijn bij de kwijtscheldingsnorm inzake het vermogen. Dat leidt niet tot veel extra werk. Zij heeft eerder aandacht gevraagd voor het informeren van huurders over de WOZ-waarde van hun huis. Daarmee kunnen zij nagaan of hun huurprijs wel juist is. Zij heeft gevraagd of het verplicht is om huurders daarover te informeren. De wethouder heeft aangegeven dat dit geen verplichting is, tenzij iemand er belang bij heeft. Dat betekent dat de BghU moet bepalen of iemand er belang bij heeft. Zij stelt voor dat de gemeente zelf huurders actief gaat informeren over de WOZ-waarde. Dat hoeft niet veel werk op te leveren. Zij vraagt de wethouder of zij bereid is de BghU te vragen om dit te gaan doen. De verkeerscamera's in de stad zijn gemaakt door Chinese bedrijven die actief bijdragen aan Oeigoerse dwangarbeid. Dit strookt niet met maatschappelijk verantwoord inkoopbeleid. Zij vraagt of er bij het inkoopbeleid tevens aandacht kan worden besteed aan schendingen die verderop in de keten plaatsvinden. Ook vraagt zij of aan producten die niet door de gemeente worden ingekocht, maar wel worden gebruikt, dezelfde eisen kunnen worden gesteld als aan het eigen inkoopbeleid.

60 De heer **Simsek** (DENK) vraagt of GroenLinks er ook voor is om organisaties die bijdragen aan mensenrechtenschendingen, te weren bij aanbestedingsopdrachten.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) zegt dat GroenLinks daar zeker voor is. Zij wil ten slotte nog iets meegeven inzake de leesbaarheid. Dit gaat over Samen voor Overvecht. Daar wordt geld voor vrijgemaakt, maar in de begroting staat niet duidelijk hoe dit zal worden besteed. Zij heeft hier schriftelijke vragen over gesteld. Het antwoord was dat dit terugkomt in de voortgangsrapportages. Daarin wordt echter alleen teruggekeken. Zij vraagt de wethouder om de besteding ook duidelijk op te nemen in de begroting en zo ja, of dat dan ook kan gebeuren met de andere wijkaanpakken.

De heer **Van Steeg** (CDA) merkt op dat er nog steeds sprake is van onzekere tijden. Hij geeft een compliment voor de leesbaarheid van de begroting. De raad komt op deze manier beter in positie. De lasten worden opnieuw fors verhoogd en dat baart het CDA zorgen. De OZB-verhoging komt uit een tijd waarin de prijzen stegen, maar dat is nu veranderd. Bovendien worden de parkeerinkomsten fors verhoogd. Het tarief voor mantelzorgers is bijvoorbeeld met 13% verhoogd.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) merkt op dat van de gemiddelde OZB-verhoging van 61 euro per jaar investeringen kunnen worden gedaan in armoedebestrijding, WMO et cetera. Hij vraagt of het CDA dit niet tegen elkaar vindt opwegen.

De heer **Van Steeg** (CDA) merkt op dat de heer Van der Zweth de keuzes van de coalitie verdedigt. Hij had verwacht dat hij iets kritischer zou zijn op deze keuzes. Het CDA wil inderdaad wel in een aantal zaken investeren, maar dat kan ook een slagje minder.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de PvdA staat voor het principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Het is dus logisch dat iemand met een dure woning meer bijdraagt. Het gaat bovendien om een relatief beperkt bedrag. Daar staan grote investeringen tegenover. Hij vraagt of de heer Van Steeg de beperkte verhoging van de OZB zo onoverkomelijk vindt dat er moet worden gesneden in de investeringen in het sociaal domein.

De heer **Van Steeg** (CDA) zegt dat het niet alleen gaat over de stijging van de OZB, maar ook van de leges, de parkeertarieven en de toeristenbelasting. Dit stapelt op en de huizenmarkt zakt in. De lasten voor de inwoners worden fors verhoogd.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) herhaalt dat het niet gaat om enorme bedragen. Als het CDA alle verhogingen niet wil doorvoeren, dan is de vraag wat het CDA dan willen schrappen op het gebied van bijvoorbeeld armoederegelingen en WMO.

De heer **Van Steeg** (CDA) merkt op dat deze discussie zich elk jaar herhaalt. Hij zegt dat de heer Van der Zweth het doet voorkomen alsof alle plannen in het coalitieakkoord moeten worden uitgevoerd. In het pakket Groei in Balans zitten heel veel overheadkosten. Ook op het gebied van mobiliteit kan het best een slagje minder. Het CDA heeft ook moeite met de basisbanen.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) merkt op dat er elk jaar geld overblijft. Zij vraagt hoe de heer Van Steeg dat dan ziet in relatie met de verhoging van de lasten.

De heer **Van Steeg** (CDA) zegt dat verhoging van de lasten pijnlijk is zeker als blijkt dat er ook regelmatig geld op de plank blijft liggen. Daar is de afgelopen jaren vaak discussie over gevoerd. Hier wordt bij de begroting wel rekening mee gehouden. Toch wordt het planningsoptimisme maar voor een zeer klein deel teruggebracht. Hij vraagt de wethouder waarom het deze keer wel zal lukken om alles te besteden, terwijl de afgelopen jaren steeds tientallen miljoenen euro's overbleven. Hij vraagt of het mogelijk is dat als er weer zoveel geld overblijft, dit wordt teruggegeven aan de inwoners. Hij heeft gezien dat een aantal kasschuiven wordt gebruikt. Dat is begrotingstechnisch niet fraai. Ook daarop hoort hij graag een reactie van de wethouder. De woningmarkt vormt een groot probleem. De gemeente haalt bij lange na niet het aantal woningen dat het wil bouwen. Toch wil de coalitie starten met een fonds voor bovenwijkse voorzieningen en een risicoreservering doen van 5 miljoen euro. De bedoeling is dat marktpartijen gaan bijdragen, maar het risico ligt bij de gemeente. Hij vraagt de wethouder hoe groot het risico is. De grondexploitaties zien er veel slechter uit de komende jaren. Ook op dat punt vraagt hij een inschatting van de risico's. Het weerstandsvermogen gaat terug naar 1. Dat is heel goed. Daarin worden de risico's lager ingeschat dan ze waren. Hij vraagt hoe reëel dat is. Het CDA is geschrokken van de enorme overschrijding van het inhuurplafond. Het aantal mensen dat wordt ingehuurd is hoger dan de jaren hiervoor. Hij vraagt de wethouder wat zij hieraan gaat doen. Hij merkt op dat

corona nog niet weg is. Het afgelopen jaar was de financiering op dit punt chaotisch. Het was toen niet te begroten. Uit de tweede voortgangsrapportage blijkt dat er sprake is van een kasschuif bij de Tozo en bij de TONK. Hij vindt het heel onoverzichtelijk. Hij verzoekt de wethouder de raad te informeren waar de gemeente nu staat waar het gaat om de coronagelden, wat er over is en waar het in wordt geïnvesteerd.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) merkt op dat er sprake is van een hoog ziekteverzuim en een krappe arbeidsmarkt. Zij vraagt de heer Van Steeg of het niet realistisch en noodzakelijk is dat de kosten voor inhuur daardoor oplopen.

De heer **Van Steeg** (CDA) begrijpt dat dit soort omstandigheden leiden tot een verhoging, maar het gaat om een bedrag dat 35% hoger is dan twee jaar geleden. Dit vindt hij onwenselijk.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) zegt dat de arbeidsmarkt niet hetzelfde is als twee jaar geleden. Ook is het ziekteverzuim verhoogd. Zij vraagt of de situatie nu wel kan worden vergeleken met twee jaar geleden.

De heer **Van Steeg** (CDA) denkt dat deze vergelijking wel kan worden gemaakt, maar hij laat zich graag overtuigen door de wethouder. De zaak lijkt nu uit controle te zijn.

De heer **Bos** (Stadsbelang) zegt dat er regelmatig discussie is over externe inhuur. Het lijkt erop dat de gemeente deze mensen niet aan de stad kan binden. Hij vraagt welk antwoord de heer Van Steeg ziet op deze kostenstijging.

De heer **Van Steeg** (CDA) zegt dat Utrecht misschien een meer aantrekkelijke werkgever kan worden. Het is echter een grote uitdaging.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) hoort dat een oplossing kan zijn om als werkgever aantrekkelijker te worden. Daar hoort bij dat je mensen goed betaalt. Op welke manier zal dit bijdragen aan het verlagen van het budget.

De heer **Van Steeg** (CDA) denkt dat het betalen van vast krachten goedkoper is dan de inhuur van externen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de heer Van Steeg zei dat iets moest worden gedaan aan de hoge overhead. Als de gemeente een goede werkgever wil zijn, zullen de lonen moeten worden verhoogd en de werkdruk verlaagd. Dat is juist een investering in de overhead. Hij vraagt of de heer Van Steeg het ermee eens is dat meer overhead nodig is om mensen aan de gemeente te binden.

De heer **Van Steeg** (CDA) trekt nog niet de conclusie dat er meer moet worden betaald. Dat is volgens hem een andere discussie. De gemeente wil een goede planning kunnen maken wie waarvoor nodig is. Bovendien is het doel om de plannen ook waar te maken. Hij is het er wel mee eens dat de gemeente een goede werkgever moet zijn.

De heer **Vasters** (D66) zegt dat verschillende crises zich op elkaar lijken te stapelen. De risico's en onzekerheden maken het belangrijker dan ooit om snel te kunnen reageren op veranderende situaties, maar ook om voorzichtig te zijn. Hij is blij dat de gemeente verantwoordelijkheid neemt en de noodzakelijke reserves op orde brengt. Op die manier wordt de gemeente weerbaarder.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) vraagt of er nog een nadere toelichting komt op de opmerking dat de reserves op orde zijn gebracht.

De heer **Vasters** (D66) zegt dat hij doelt op het weerstandsvermogen dat op orde is gebracht.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) vraagt of er niet meer moet worden geïnvesteerd in het oplossen van de crises in plaats van het oppotten van nog meer geld in de reserves.

De heer **Vasters** (D66) komt nog terug op de investeringen die volgens D66 van belang zijn. Het gaat echter om zowel investeren als voorzichtig zijn.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) wil het graag hebben over het terug laten vloeien van gelden naar het weerstandsvermogen. Er is veel geld ingezet voor de bestrijding van corona. Ook door de klimaatcrisis en biodiversiteitscrisis worden mensen ziek of erger. Hij vraagt of daarom niet ook voor de bestrijding van die crises geld uit het weerstandsvermogen moet worden ingezet.

De heer **Vasters** (D66) zegt dat de klimaat- en biodiversiteitscrisis niet moeten worden aangepakt met middelen vanuit een eenmalige reserve. Daar moet continu geld in worden geïnvesteerd. Er wordt geïnvesteerd waar dat het hardst nodig is zoals armoedebestrijding en kansengelijkheid. Daarnaast blijft de gemeente ruimharig vluchtelingen opvangen. Er wordt een extra investering gedaan in het Evenementenfonds. Ook dat is een goede zaak. Voorgesteld wordt om 588.000 euro toe te voegen aan de algemene dekkingsreserve. Hij vraagt de wethouder of dit technisch geen belemmering vormt om deze middelen in te zetten voor aanvullende beleidsambities.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of D66 voorstander is van een soort Participatiefonds voor bijvoorbeeld burgerberaden, buurtbudgetten, versterken van lokale organisaties en lokale media. Dus een fonds vergelijkbaar met het Evenementenfonds.

De heer **Vasters** (D66) merkt op dat er in de begroting wordt gesproken over een Initiatievenfonds. Daarnaast is geld gereserveerd voor participatietrajecten. Hier is dus geld voor gereserveerd.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) merkt op dat het Initiatievenfonds niet goed meeloopt in de indexering. Bovendien zijn de gelden voor een panel vrij beperkt. Hij denkt aan een ambitieuzer Participatiefonds. Er is relatief weinig geld gereserveerd voor het daadwerkelijk versterken van de lokale democratie en participatie.

De heer **Vasters** (D66) zegt dat D66 de komende dagen vragen gaat stellen over het burgerberaad. De fractie vraagt zich ook af of de gereserveerde gelden wel voldoende zijn. De heer Vasters ziet nu geen noodzaak om hiervoor een apart fonds in het leven te roepen.

De heer **Dijkstra** (Een Utrecht) zegt dat er ook sprake is van een crisis als het gaat om de lokale democratie. Hij vraagt of deze crisis niet toch een aanleiding voor D66 is om mee te denken over een Participatiefonds.

De heer **Vasters** (D66) ziet daar op dit moment geen noodzaak voor.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) zegt dat er meer geld gaat naar het Evenementenfonds. Bovendien worden evenementen gesubsidieerd met niet kostendekkende leges. Daarnaast wordt een groot bedrag geïnvesteerd in locatieprofielen. Hij vraagt waarom D66 dit verantwoord vindt, terwijl al deze evenementen impact hebben op het klimaat en de leefbaarheid.

De heer **Vasters** (D66) zegt dat het belangrijk is dat in een levendige stad ook ruimte is voor evenementen.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) merkt op dat D66 dan kiest voor het belang van mensen in plaats van het belang van het klimaat. Hij vraagt of D66 het verantwoord vindt dat er een kwart miljoen euro wordt geïnvesteerd in het maken van tien locatieprofielen die in concept al lang op de plank liggen.

De heer **Vasters** (D66) vindt het niet terecht om de klimaatproblematiek te linken aan evenementen. D66 is voorstander van een groot pakket aan maatregelen om het klimaatprobleem aan te pakken. Met betrekking tot de profielen gaat het om een eerdere toezegging. De fractie staat daar nog steeds achter.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) zegt dat er nu geld wordt uitgetrokken voor het maken van locatieprofielen, terwijl dat geld had kunnen worden gebruikt voor het verduurzamen van de evenementen op die locatieprofielen. Hij vraagt of er niet gewoon sprake is van een gemiste kans.

De heer **Vasters** (D66) denkt van niet. Er is geld nodig voor het maken van de locatieprofielen. Er is sprake van prijsstijgingen en personeelstekorten. Hij vraagt de wethouder of er nu al projecten kunnen worden aangewezen waarvoor het lastig wordt om mensen te werven. Hij vraagt hoe de

raad zal worden betrokken bij beslissingen over mogelijk uitstel. Voor instellingen die afhankelijk zijn van subsidies, sluit de heer Vasters zich aan bij de vragen van GroenLinks over de prijsstijgingen. Hij vraagt tevens op welk moment het college niet meer kan bijspringen en wanneer harde keuzes moeten worden gemaakt. Veel mensen zijn op zoek naar een woning. De afgelopen vier jaar zijn ruim drieduizend woningen per jaar in aanbouw genomen. Het blijkt lastig te zijn om dit tempo de komende jaren vol te houden. Dit jaar gaat het om slechts duizend woningen en in de tweede bestuursrapportage staat dat het de komende jaren weer moet gaan om drieduizend woningen. Als toch blijkt dat het bouwvolume enorm achterblijft, vraagt hij de wethouder in hoeverre dit een probleem zal vormen voor de grondexploitatie maar ook voor de gemeentefinanciën.

De heer **Van Steeg** (CDA) merkt op dat de PvdA ziet dat personeel en bouwen een probleem gaan worden. Hij vraagt of de heer Vasters dan ook denkt dat het moeilijk wordt om de plannen van de coalitie allemaal te gaan halen en dat het mogelijk toch allemaal iets minder moet worden.

De heer **Vasters** (D66) zegt dat in de begroting rekening wordt gehouden met het niet realiseren van alle programma's. Hij deelt de zorg van het CDA dat het de vraag is of de hele begroting kan worden gerealiseerd.

De heer **Van Steeg** (CDA) zegt dat maar een klein deel van het planningsoptimisme wordt teruggeschroefd. Hij vraagt de heer Vasters welke consequenties het zal hebben als niet het aantal huizen wordt gebouwd dat in de planning staat en niet al het personeel kan worden gevonden dat nodig is.

De heer **Vasters** (D66) merkt op dat dat de vraag is die hij aan de wethouder heeft gesteld. Ook hij weet niet welke impact dat zal hebben op de financiën. Hij denkt dat er keuzes zullen moeten worden gemaakt. Hij heeft daarom ook gevraagd om het terug in de raad te brengen als programma's niet kunnen worden gerealiseerd.

De heer **Maas** (Volt) merkt op dat de heer Vasters zich zorgen maakt over de woningcrisis. Hij vraagt waarom er dan toch niet kan worden gebouwd in Rijnenburg. De wethouder heeft al aangegeven dat dat eventueel mogelijk is.

De heer **Vasters** (D66) begrijpt dat de vraag is of D66 kan instemmen met het idee om daar eerder dan in 2035 te gaan bouwen. D66 is voor het bouwen in Rijnenburg. Daar zijn binnen de coalitie afspraken over gemaakt. Daar is een aanlooptijd van tien jaar voor nodig. Het is dus niet realistisch om te verwachten dat het veel eerder mogelijk is.

De heer **Maas** (Volt) zegt dat de wethouder en verschillende experts daar anders over denken. Een aanlooptijd van tien jaar is overdreven.

De heer **Vasters** (D66) staat achter de afspraken die daarover binnen de coalitie zijn gemaakt.

De heer **Bos** (Stadsbelang) merkt op dat er in het geval van een woningcrisis partijen zijn die willen optimaliseren en die af willen van de afspraken die ze met de gemeente hebben gemaakt, bijvoorbeeld met betrekking tot het aandeel sociale huur. Hij vraagt of het voor D66 belangrijker is dat de woningen worden gerealiseerd of dat het percentage sociale huur behouden blijft.

De heer **Vasters** (D66) zegt dat de gemeente de mogelijkheid heeft om woningbouw te stimuleren. Dat heeft ook te maken met het optimaliseren van het planproces en het aanwijzen van de woningbouwlocaties. De gemeente moet duidelijk zijn over de locaties waar kan worden gebouwd en zorgen voor een goed planproces. De gemeente heeft geen invloed op marktontwikkelingen, maar wel op het zorgen voor woningbouwlocaties. Hij is blij met alle plannen en voorbereidingen op de middellange en lange termijn. Hiervoor zijn extra mensen nodig en daarom is D66 blij met de extra investering in de uitvoeringskracht. De gemeente moet ook investeren in het openbaar vervoer en moet meer ruimte creëren voor fietsers, recreatie, groen en cultuur. Daarom is afgesproken de parkeertarieven geleidelijk te verhogen. De fractie is blij dat dat vooral geldt voor bezoekers en tweede parkeervergunningen. Dat kan de mobiliteitstransitie versnellen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt waarom D66 het goed vindt dat juist de parkeertarieven voor bewoners het meest stijgen.

De heer **Vasters** (D66) zegt dat het tarief het meest stijgt voor tweede vergunningen. De vergunningen voor eerste vergunningen van bewoners zijn minder gestegen.

- 5 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) zegt dat het tarief voor bewoners met 30% is gestegen en voor bedrijven met 3,5% en voor kort parkeren met 24%. Dat is voor bedrijven dus aanzienlijk minder dan voor bewoners en bezoekers. Hij begrijpt dat niet.

- 10 De heer **Vasters** (D66) zegt dat het inderdaad gaat om een flinke verhoging voor bewoners en bezoekers. In het geval van bewoners is de tweede vergunning het meest gestegen.

- 15 De heer **Van Steeg** (CDA) zegt dat de heer Vasters het heeft over een geleidelijke verhoging van de parkeertarieven. Dat is niet juist. De parkeertarieven gaan volgend jaar al met minimaal 13% omhoog.

- De heer **Vasters** (D66) zegt dat de verhoging over twee jaar is verspreid. Volgend jaar gaat het om 13% en het jaar daarna volgt nog een verhoging.

- 20 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) zegt dat de tweede vergunning inderdaad nog veel meer omhoog gaat. Maar de eerste vergunning gaat met 30% omhoog en dat is veel meer dan voor bedrijven. Hij is benieuwd naar de onderbouwing van dit verschil vanuit D66.

- 25 De heer **Vasters** (D66) zegt dat je het op dit punt nooit goed kan doen. Er moest een verhoging worden doorgevoerd en daarbij is een balans gezocht tussen kort parkeren en eerste en tweede vergunningen. Daarbij is ervoor gekozen om die voor de tweede vergunning het meest te laten stijgen.

- 30 Mevrouw **Ramaker** (VVD) merkt op dat de heer Vasters zegt dat deze verhoging wel moest worden doorgevoerd. Zij vraagt waarom. Utrecht is een van de duurste steden in Nederland als het gaat om parkeren.

- De heer **Vasters** (D66) zegt dat het inderdaad gaat om een politieke keuze. Die is gemaakt omdat het college wil investeren in de stad. Deze verhoging is nodig om dit te dekken.

- 35 Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat er verschil is tussen noodzakelijk en wenselijk. Deze keuze is gemaakt en zij vraagt welke andere middelen er waren om uit te kiezen.

- 40 De heer **Vasters** (D66) zegt dat een aantal alternatieven is aangegeven. Er wordt ook gekeken naar bijdragen van investeerders, toeristenbelasting en OZB. Parkeertarieven horen daarbij. Er is gekozen voor een mix van middelen.

- Mevrouw **Ramaker** (VVD) merkt op dat is gezegd dat andere manier zijn overwogen, maar daar is niet voor gekozen. Zij vraagt welke andere manieren dat waren.

- 45 De heer **Vasters** (D66) zegt dat alle zaken die hij hiervoor heeft genoemd zijn overwogen en ook zijn ingezet.

- 50 De heer **Bos** (Stadsbelang) zegt dat als parkeertarieven worden verhoogd, dit ten koste kan gaan van de economische vitaliteit van stadsharten. Als dat in dit geval ook zo blijkt te zijn, dan is de vraag of D66 dan kiest voor de economische vitaliteit van de binnenstad of voor de parkeeropbrengsten om de begroting dicht te smeren.

- De heer **Vasters** (D66) denkt niet dat de hogere tarieven zullen leiden tot een verslechtering van de vitaliteit van de binnenstad. De binnenstad is heel goed bereikbaar met de fiets en het OV.

- 55 De heer **Bos** (Stadsbelang) zegt dat in zowel Zeist als Woerden dit wel degelijk aan de orde is. Daar willen ze de parkeertarieven om die reden zelfs weer afschaffen. Hij kan zich niet voorstellen dat dit in Utrecht geen enkel probleem zal opleveren.

De heer **Vasters** (D66) denkt dat er een groot verschil is tussen de kleinere gemeenten rondom Utrecht en de stad zelf. Utrecht heeft de grootste aantrekkingskracht in de regio. Hij verwacht daarom geen vershraling van de binnenstad.

5 De heer **Bos** (Stadsbelang) wijst op een van de belangrijkste winkelstraten in Utrecht, de Steenweg. Daar staan ongeveer acht panden leeg. Richting Vredenburg gaat het om nog zes panden. Dit wijst erop dat de binnenstad helemaal niet zo vitaal is. Ook in andere delen van de binnenstad is sprake van leegstand. Dit is in tegenspraak met wat de heer Vasters betoogt.

10 De heer **Vasters** (D66) denkt dat een aantal partijen binnen de detailhandel het inderdaad moeilijk heeft. Hij denkt niet dat er een link is tussen de parkeertarieven en de vitaliteit van de binnenstad. Hij wijst op motie 360 van vorige jaar, waarin is gevraagd om meer gedifferentieerde tarieven voor de afvalstoffenheffing. De fractie wil graag dat deze tarieven eerlijker worden. Een- en tweepersoonshuishoudens betalen relatief veel. De fractie verwacht dat deze tarieven zullen worden
15 verlaagd. Het college gaf aan hier bij de voorjaarsnota op terug te komen. De fractie ziet een concreet plan graag tegemoet. De grootste bedreiging voor de gemeentebegroting is de rijksoverheid. Vanaf 2027 ontstaat de mogelijkheid om ook lokaal belasting te gaan heffen, maar het is nog onduidelijk hoe dit precies zal worden geregeld. Hij vraagt of de wethouder zijn zorgen deelt over de onzekerheid na 2026 en welke actie zij van plan is te ondernemen om de risico's te mitigeren. Hij vraagt ook of het college al een visie heeft op het vergroten van het lokaal belastinggebied. Het is belangrijk dat een begroting compact en begrijpelijk is en de prioriteiten helder zijn verwoord. De begroting is dit keer consistent opgezet. Deze is ook korter en makkelijker te lezen dan de afgelopen jaren het geval was. De heer Vasters geeft hiervoor een compliment. De fractie zal scherp blijven letten op het behoud van gezonde gemeentefinanciën. De gemeente zal
20 meer adaptief moeten zijn dan vroeger. De fractie zal erop toezien dat er geen onverantwoorde risico's worden genomen en dat de raad aan zet is.
25

De heer **Bos** (Stadsbelang) vraagt wat wordt bedoeld met adaptief in financiële zin.

30 De heer **Vasters** (D66) zegt dat er, gezien alle crises, op korte termijn moet kunnen worden geschakeld en moet kunnen worden beslist of projecten worden stopgezet of juist in gang gezet.

De heer **Bos** (Stadsbelang) zegt dat dit betekent dat er sprake moet zijn van een flexibele financiële schil om eventuele klappen op te vangen. Hij ziet dat niet terug in de begroting. Hij vraagt hoe D66
35 zou staan tegenover een dergelijke flexibele schil.

De heer **Vasters** (D66) zegt dat er zeker moet worden gekeken hoe er ruimte kan worden gemaakt voor kleinere initiatieven. Die discussie loopt op dit moment in de adviescommissie Controle en Financiën. Hij vindt het een interessant idee.
40

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat D66 in het verkiezingsprogramma aangeeft te staan voor degelijke overheidsfinanciën en voor lage lasten. Zij ziet dat niet terug in deze begroting. Hierin wordt namelijk gekozen voor kasschuiven en een zeer grote stijging van lokale lasten van bijna 200 euro. Zij vraagt wat D66 hiervan vindt.
45

De heer **Vasters** (D66) herkent zich niet in 200 euro stijging. Hij wijst op de cijfers die door de PvdA zijn genoemd.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) wil weten wat zijn mening is over deze begroting, bijvoorbeeld teleurstellend of pijnlijk of verdrietig.
50

De heer **Vasters** (D66) vindt het een goede begroting. Het weerstandsvermogen is weer op orde.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) concludeert dat D66 het dus allemaal prima vindt.
55

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) merkt op dat de heer Vasters heeft gezegd dat er vanaf 2026 sprake is van een risico en dat dit misschien kleiner moet worden gemaakt. Zij meent zelf dat de gemeente hierin al heel voorzichtig is. Zij vraagt waarom het risico nog kleiner moet worden gemaakt.
60

De heer **Vasters** (D66) zegt dat er vanaf 2026 sprake is van onzekerheden. Een aantal risico's is niet in deze begroting meegenomen, zoals de opschalingskorting en prijsverhogingen. Hij vindt het daarom niet juist om mogelijke meevallers wel in deze begroting mee te nemen. Er is op dit moment sprake van een goede balans. De risico's hoeven dus niet te worden verminderd, maar er moeten niet extra risico's aan worden toegevoegd.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) zegt dat het gaat om de eerste begroting van de nieuwe coalitie. Het gaat vandaag over de financiële systematiek. Er zijn tijdens de coalitievorming rekenfouten gemaakt. Dat blijkt wel uit deze begroting. Er is 2 miljoen euro minder aan parkeerinkomsten berekend en dat wordt opgelost met een kasschuif. Dit doet nogal geforceerd aan. Hij vraagt of een dergelijk voorstel vanuit de raad door de wethouder zou worden ontraden. De rekenfout zou kunnen worden opgelost door in de hele stad betaald parkeren versneld in te voeren. In de begroting wordt aangegeven dat het invoeren daarvan moeilijker is dan gedacht. Op die manier wordt de toenemende parkeerdruk niet opgelost en daarmee loopt de gemeente extra inkomsten mis. De verkoop van sociale huur leidt ook tot minder inkomsten dan gedacht. Dit wordt gepresenteerd onder het kopje autonome ontwikkelingen. Het gaat echter om een politieke keuze. Hij vraagt waarom voor deze bewoording is gekozen en hij vraagt de wethouder toe te zeggen dat politieke keuzes voortaan niet meer worden verhuuld als autonome ontwikkelingen. Aangegeven wordt ook dat de taakstelling bij Financiën, Inkoop en Juridische Zaken van 1 miljoen euro vervalt. Ook dit is een politieke keuze. Hij vraagt wat er gebeurt als deze taakstelling wordt gehandhaafd. Bezuinigen op deze post kan interessant zijn. De vorige coalitie legde al het beschikbare geld vast en stelde de raad op die manier buiten spel. De huidige coalitie beloofde verbetering op dit punt. Hij heeft in deze begroting gezocht naar middelen die door de raad eventueel kunnen worden aangepast. Het gaat dan bijvoorbeeld om de forse stijging van de overhead. Een deel daarvan is nodig voor het opvangen van de groei van de stad. Er wordt ook geïnvesteerd in de groei van de stad. Het weerstandsvermogen is verhoogd. Hij gaf eerder aan dat het in deze tijd logisch is om het weerstandsvermogen wat lager te houden om de verschillende crises met extra middelen aan te kunnen pakken. Hij vraagt waarom de wethouder hier niet voor kiest. Een ergernis is de structurele onderbesteding binnen de programma's en het verhogen van de reserves. Hij sluit zich aan bij de vragen van het CDA in deze. Het college sluit 3 miljoen euro door naar onvoorzien reserves. Hij vraagt wat de gevolgen zijn voor de gemeentelijke organisatie als dit geld zou worden geïnvesteerd in allerlei mooie projecten.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) vindt het opmerkelijk dat de heer Van Heuven deze bedragen wil gebruiken. De coronacrisis was niet te voorspellen. Zij vraagt of de heer Van Heuven het niet verstandig vindt om klaar te zijn voor een eventuele nieuwe crisis.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) vindt dat al het geld dat nu wordt weggelegd, bovenop al het geld dat al op de plank ligt, moet worden uitgegeven aan crises die nu gaande zijn.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) vraagt hoe de gemeente een nieuwe crisis moet gaan opvangen als al dit geld nu wordt uitgegeven.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) zegt dat binnen de programma's veel overgebleven geld wordt weggesluisd naar de reserves. Er wordt bij de onvoorzien reserves nog eens 3 miljoen euro op de plank gelegd. Er worden daarnaast veel investeringen niet gedaan.

De heer **Bos** (Stadsbelang) zegt dat de afspraak is om niet bestede middelen toe te voegen aan de algehele middelen. Van daaruit kan het worden gedoteerd naar de algemene reserves. Het geld gaat dus niet rechtstreeks naar de algemene reserves. Hij vraagt of de heer Van Heuven deze mening deelt.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) zegt dat gelden soms wel in het programma blijven staan en soms gaan ze naar de algemene reserves. Het geld blijft in ieder geval op de plank liggen en dat telt allemaal bij elkaar op. Hij sluit zich aan bij de opmerking van D66 over het differentiëren van afvalstoffenheffingen. Er blijken te weinig mogelijkheden te zijn om een groene heffingskorting in te voeren. De fractie wil graag op de hoogte worden gehouden van ontwikkelingen op dit gebied. Deze toezegging staat al in een raadsbrief. Veel gesubsidieerde instellingen krijgen maar 3% indexatie, terwijl de prijzen veel sterker groeien. Hij is benieuwd naar de mogelijkheden om dit op te vangen. De fractie heeft gevraagd naar de gevolgen van de nieuwe cao voor de begroting. Het

antwoord was dat de cao al is afgesloten, maar dat is niet juist. Hij vraagt daarom hoe in de begroting rekening wordt gehouden met een nieuwe cao, welke risico's er zijn en of dat tot problemen zou kunnen leiden.

5 De vergadering wordt geschorst.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de begroting een uitwerking is van het coalitieakkoord met keuzes waar de PvdA geheel achterstaat. Uitgangspunten zijn dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen en dat de gebruiker betaalt.

10

De heer **Bos** (Stadsbelang) merkt op dat de hoogste tarieven niet worden betaald door de mensen met de hoogste inkomens, maar de mensen met een midden inkomen. Hij vraagt naar een reactie van de heer Van der Zweth.

15

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat mensen met een gemiddelde woningwaarde 61 euro per jaar meer gaan betalen. Dat gaat dus niet om een enorm bedrag. Overigens kan de gemeente maar in beperkte mate zelf keuzes maken. Binnen dat kader is de OZB een mogelijkheid om de mensen met bezit wat extra's te vragen voor mensen die hulp nodig hebben.

20

De heer **Bos** (Stadsbelang) constateert dat de heer Van der Zweth beaamt dat de grootste groep die de hoogste prijs moet betalen de mensen met een midden inkomen zijn. De mensen met de hoogste inkomens voelen het niet. De PvdA haalt op deze manier geld weg bij de midden inkomens om te investeren in de lage inkomens. Voor de midden inkomens is geen enkele toeslag beschikbaar. Het netto besteedbaar inkomen gaat op die manier sterk omlaag, terwijl het netto inkomen van mensen met een laag inkomen omhoog gaat. Hij vraagt wat de heer Van der Zweth vindt van dit nivelleren.

25

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat aan mensen met een koopwoning van bijna 400.000 euro wordt gevraagd enkele euro's per maand bij te dragen. Dat staat in geen verhouding tot de waarde toename van hun woning. Dit is bedoeld om mensen die anders financieel volledig in de knel komen, te helpen om hun huur en energielasten te kunnen betalen. Dit betreft een politieke keuze.

30

De heer **Simsek** (DENK) vraagt hoe de verhoogde parkeertarieven, die ook gelden voor gezinnen met lage inkomens, die vaak afhankelijk zijn van de auto, zich verhoudt tot het principe van de sterkste schouders die de zwaarste lasten dragen.

35

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat het ook gaat om de gebruiker betaalt. Ook daar staat de PvdA voor. De openbare ruimte is beperkt. In het coalitieakkoord is iets opgenomen over de laagste inkomens in relatie tot betaald parkeren. Dit punt moet nog worden uitgewerkt.

40

De heer **Simsek** (DENK) vraagt wat de PvdA zou zeggen tegen een gezin dat geheel afhankelijk is van de auto vanwege een gehandicapt kind.

45

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat als er een zorgvraag of toegankelijkheidsvraag achter zit een dergelijk gezin niet meegaat in de reguliere tarieven. Bovendien wordt gezocht naar een balans tussen het ondersteunen van mensen die het niet kunnen betalen en het terugdringen van het autogebruik.

50

De heer **Maas** (VOLT) zegt dat de belastingcapaciteit in Utrecht naar 110,4% van het landelijk gemiddelde stijgt. Dit gemiddelde geldt ook voor de zwakste schouders. Hij vraagt naar een reactie van de heer Van der Zweth.

55

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat bij een vergelijking met het landelijk gemiddelde Utrecht altijd hoog uitkomt. In grote steden liggen de lasten hoger, omdat er meer publieke taken moeten worden vervuld. Bij een vergelijking met alleen de grote steden is het beeld anders. De verhoging geldt voor de hele stad, maar voor de laagste inkomens worden maatregelen getroffen om hen te ondersteunen.

60

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat de PvdA het heeft over de sterkste schouders en dat er slechts sprake is van een verhoging van 65 euro inzake de OZB. Zij vraagt of dat klopt.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat het moet gaan over de feiten. De PvdA staat achter de lastenverhoging om mensen in kwetsbare posities te kunnen helpen.

5 Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat als het volgens de PvdA gaat om slechts een minieme lastenverhoging, waarom deze verhoging dan moet worden doorgevoerd. Utrecht loopt namelijk voorop bij het verhogen van de OZB.

10 De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de OZB relatief gezien niet hoog is in Utrecht. De woningen zijn duur, waardoor bewoners per saldo meer betalen. Er wordt voor deze maatregelen gekozen om mensen te helpen die anders de rekeningen niet meer kunnen betalen. Hij begrijpt dat de verhoging voor sommige mensen de situatie moeilijk kan maken, maar de gemeente is beperkt in haar mogelijkheden. Hij vindt dit dus een goed verdedigbare keuze.

15 De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) merkt op dat de heer Van der Zweth nu voor het eerst aangeeft dat de 60 euro verhoging mogelijk niet door iedereen makkelijk kan worden betaald. De Partij voor de Dieren steunt de verhoging overigens wel. Hij vraagt de heer Van der Zweth wat de overheid kan betekenen voor de mensen die deze verhoging van 60 euro echt niet kunnen betalen.

20 De heer **Van der Zweth** (PvdA) begrijpt dat deze verhoging bij de verhoogde gasrekening soms net teveel kan zijn. Er is een kwijtscheldingsregeling voor mensen die het niet kunnen betalen. Als het Rijk de gemeente de mogelijkheid zou geven om woningen tot 350.000 euro uit te sluiten van verhoging en woningen die veel duurder zijn zwaarder te belasten, dan zou daar natuurlijk voor worden gekozen.

25 De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) roept de heer Van der Zweth op om in zijn betoog de mogelijkheid van kwijtschelding voortaan mee te nemen.

30 De heer **Bos** (Stadsbelang) concludert dat de heer Van der Zweth in feite zegt dat de gemeente geen keuze heeft en daarom de midden inkomens dupeert.

35 De heer **Van der Zweth** (PvdA) is blij dat er veel wordt geïnvesteerd in armoedebestrijding, wijkaanpak, duurzaamheid, groen, onderwijs en betaalbaar wonen. Dit gebeurt op basis van ongelijke investering voor gelijke kansen. Hij merkt op dat de 200 euro aan lastenstijging die de VVD steeds noemt niet klopt, vanwege een definitieverschil tussen 2021 en 2022. Hij hoopt dat de wethouder hier straks ook iets over kan zeggen. Het zijn financieel onzekere tijden. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat het Rijk notoir onbetrouwbaar is als het gaat om financiën. Het wordt op deze manier voor de gemeente bijna onmogelijk gemaakt om fatsoenlijk te begroten. Hij vraagt een toezegging van de wethouder om dit signaal duidelijk te laten horen in Den Haag. In het coalitieakkoord is afgesproken niet alle tegenvallers in te boeken. Het is namelijk niet wenselijk dat de gemeente te prudent is. Dit betekent dat er risico's zijn en daarom is het weerstandsvermogen verhoogd naar 1. Het CDA zei dat er veel geld op de plank blijft liggen. Er wordt nu getracht rekening te houden met planningsoptimisme. Hij deelt de zorgen van het CDA dat het vanwege personeelsgebrek en hoge prijzen spannend kan worden.

45 Mevrouw **Ramaker** (VVD) vraagt naar een toelichting op de term prudent.

50 De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat als met alle risico's vanuit het Rijk rekening wordt gehouden er altijd tientallen miljoenen moeten worden gereserveerd. Uit de praktijk blijkt dat het Rijk in de loop der tijd de budgetten wel weer wat verhoogt. Op heel veel vlakken wordt er goed begroot. Hij ziet echter ook de discussie rondom het accres.

55 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of de heer Van der Zweth het met hem eens is dat er te voorzichtig is begroot. Hier en daar is reserve op reserve gestapeld. Daarnaast is ook de dekking te voorzichtig bepaald. In andere gemeenten, zoals Den Haag, rekenen de bestemmingsreserves ook mee bij het bepalen van het weerstandsvermogen. Hij vraagt of er zo niet onnodig een aantal miljoenen blijven liggen die hard nodig zijn.

60 De heer **Van der Zweth** (PvdA) vindt het niet verstandig om bestemmingsreserves mee te rekenen bij het weerstandsvermogen, aangezien er dan ook meer risico's moeten worden ingecalculeerd.

Dat lost dus niets op. Het stapelen van reserve op reserve is een interessant punt om over door te praten. Voor de begroting wil hij wel het punt van het accres maken. In 2026 valt het budget flink terug, omdat er vanuit wordt gegaan dat het Rijk in dat jaar helemaal niets gaat geven ofwel van het allerslechtste scenario. Daarmee rekent de stad zich arm en dat is dus te prudent. Deze keuze verzwakt de lobby richting het Rijk. De boodschap moet zijn dat het Rijk het gat moet dichten. Hij is benieuwd naar de reactie van de wethouder. De vraag is of het hele risico eruit moet worden gehaald. Met de ervaring van de afgelopen jaren kan er vanuit worden gegaan dat het kan meevallen. Bovendien is al bekend dat het Rijk van plan is met voorstellen te komen.

De heer **Vasters** (D66) merkt op dat een aantal risico's niet is meegenomen, zoals de opschalingskorting. De heer Van der Zweth stelt voor om een deel van het accres alvast in te boeken. Hij vraagt of dan niet ook een aantal andere risico's zou moeten worden ingeboekt.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat het om de balans van het totaal gaat. Het weerstandsvermogen is op 1 gebracht en dat is daar ook een onderdeel van. Het gaat om de vraag hoe reëel het risico wordt ingeschat en wanneer het plaatsvindt. De opschalingskorting speelt pas in 2026. Bovendien zijn er al signalen dat dit wordt opgelost. Daarom adviseert hij om niet het volledige risico mee te nemen.

De heer **Vasters** (D66) zegt dat volgende zomer duidelijkheid komt over het accres. Hij vraagt waarom dat dan nu al deels moet worden ingeboekt als positief, terwijl over acht maanden precies bekend is wat het zal worden. Hij vraagt of dat moment dan niet beter kan worden afgewacht.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat de vraag andersom moet worden gesteld. Het gaat nu om een gat dat moet worden gedicht. Hij vraagt de heer Vasters of het niet beter is om te wachten met het dichten van het gat, totdat zeker is dat het gat moet worden gedicht. Hij verwacht dat het gat er niet komt.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat de PvdA zich druk maakt over eventuele negatieve gevolgen in 2026. Als het Rijk minder gaat geven, komt er wel meer ruimte om als gemeente lokale heffingen op te leggen. Zij wil graag weten welke lokale heffingen de PvdA voor ogen heeft.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) kan daar geen antwoord op geven, aangezien hij geen idee heeft hoe de plannen eruit zullen zien. Als het accres terugvalt, zal het Rijk de gemeenten mogelijkheden geven om zelf inkomsten te verwerven. Dat betekent dus ook een manier om het gat te dichten. Dan blijft de vraag staan waarom het gat dan nu al zou moeten worden gedicht. Hij stelt voor om eerst af te wachten wat het Rijk gaat doen.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) zegt dat de PvdA zich druk kan maken over de afhankelijkheid van het Rijk, maar misschien beter kan gaan nadenken wat de gemeente zelf zou kunnen gaan doen met lokale heffingen. Het voordeel daarvan is dat de gemeente zelf meer kan sturen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) hoopt dat de VVD ook vindt dat de onzekerheid die wordt veroorzaakt door het Rijk, buitengewoon groot is. Het gaat om tientallen miljoenen euro's.

De heer **Bos** (Stadsbelang) merkt op dat de PvdA het Rijk per definitie onbetrouwbaar noemt. Hij stelt vervolgens voor dat de gemeente zich rijk moet rekenen met de bijdrage van het Rijk. Dat is niet logisch. Het tekort in 2026 wegwerken, kan betekenen dat in andere jaren tekorten ontstaan. Hij vraagt of de heer Van der Zweth het deugdelijk vindt om op basis van een financiële doorkijk die niet helder is, eventuele financiële meevallers nu al in te boeken.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat het gaat om 2026. Hij vindt het Rijk inderdaad onbetrouwbaar, maar hij hoopt dat als er op Prinsjesdag wordt aangekondigd dat een deel van het accres er wel komt, dat ook daadwerkelijk gebeurt. Om die toezegging mee te nemen, is deugdelijk.

De heer **Bos** (Stadsbelang) zegt dat de gemeente niet goed indexeert. De gemeente is te optimistisch. Er komen allerlei tegenvallers aan. Toch wil de PvdA potverteren.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) beaamt dat er sprake is van meer risico's. Het weerstandsvermogen is daarom ook versneld op 1 gezet. Het risico waar het nu om gaat, speelt pas in 2026 en de

verwachting is dat dit risico niet gaat plaatsvinden. Zelfs als dat wel gebeurt, is er nog voldoende tijd om daarop voor te sorteren.

5 Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) zegt dat de heer Van der Zweth zegt dat er nog voldoende tijd is. Hij kiest er daarom voor nu het risico te nemen. Zij merkt op dat daar ook mee kan worden gewacht.

10 De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat het debat zich herhaalt. Er wordt nu voor gekozen een gat te dichten dat er waarschijnlijk niet komt. De vraag moet daarom zijn waarom een dergelijk groot gat over vier jaar nu al zou moeten worden gedicht, terwijl kan worden aangenomen dat het gat in ieder geval gedeeltelijk niet zal ontstaan. Bovendien is er nog voldoende tijd om dit af te wachten.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) vraagt wat de heer Van der Zweth gaat doen als het toch tegenvalt. De woonlasten zijn al hoog.

15 De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat het nu is opgelost met incidenteel geld van het Rijk. Wellicht is een dergelijke oplossing tegen die tijd ook mogelijk. Hij merkt op dat hij er wel degelijk vanuit gaat dat er een gedeeltelijk gat kan vallen. Zodra hier meer zekerheid over is, moet het debat worden gevoerd over de mogelijkheden om dit op te lossen.

20 Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) vraagt of de heer Van der Zweth, als het toch tegenvalt, gaat kiezen voor extra lokale belastingen of voor de inzet van incidentele gelden waarvan het onzeker is of die er zullen zijn.

25 De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat incidentele middelen nu ook zijn ingezet. Hij denkt dat er voldoende tijd is om daar dan goede oplossingen voor te bedenken. Hij is benieuwd naar de plannen van de oppositie. Hij hoopt dat er tegenbegrotingen komen, waarover het debat kan worden gevoerd. Hij wil graag blijven samenwerken met de oppositie. De coalitie zal zelf geen voorstellen doen voor het bedrag dat in deze begroting overblijft.

30 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) zegt dat hij een voorstel zal indienen voor een Participatiefonds waarvoor ongeveer 500.000 euro zal worden gevraagd. Hij vraagt de heer Van der Zweth of een dergelijk voorstel welkom is.

35 De heer **Van der Zweth** (PvdA) weet natuurlijk niet welke andere voorstellen zullen worden ingebracht. Hij is het echter met de heer Vasters eens dat niet duidelijk is waarom er nu een groot Participatiefonds nodig zou zijn.

40 De heer **Maas** (Volt) geeft een compliment voor de leesbaarheid van de begroting. Hij sluit zich graag aan bij de Partij voor de Dieren en deels bij de PvdA met betrekking tot het weerstandsvermogen. Hij vraagt de wethouder waarom de algemene dekkingsreserve niet wordt meegerekend. Het college vraagt de raad akkoord te gaan met Groei in Balans waarbij inkomsten worden gereserveerd voor groei van de stad. Hij vraagt of dit betekent dat dit bedrag bij de algemene reserve komt. Hij vraagt of dit een voorschot is op een gebrek aan uitvoering. Er wordt 71,6 miljoen euro uitgetrokken voor de versterking van de organisatie en uitvoeringskracht. Volt vraagt zich af of dit voldoende en realistisch is.

Mevrouw **Ramakers** (VVD) vraagt de heer Maas of hij denkt dat er te weinig wordt geïnvesteerd.

50 De heer **Maas** (Volt) denkt dat het gezien de grote ambities niet zoveel is. Er was de afgelopen jaren steeds sprake van onderschrijding. De vraag is of dat komt door gebrek aan uitvoeringskracht, mensen of daadkracht. Daarom vraagt hij een toelichting van de wethouder.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) vraagt wat Volt hier zelf van vindt. Zij vraagt of Volt zelf ideeën heeft hoe deze ambities kunnen worden uitgevoerd.

55 De heer **Maas** (Volt) begrijpt dat het met de huidige arbeidsmarkt niet eenvoudig zal zijn. Er kunnen allerlei maatregelen worden genomen en daar is veel geld voor nodig. Hij hoopt dat het budget toereikend is om de uitvoeringskracht daadwerkelijk te versterken.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) geeft een compliment voor de leesbaarheid. Zij hoopt dat de komende jaren ook in de stuurbaarheid grote stappen kunnen worden gezet. Zij deelt de mening van de PvdA dat het Rijk de afgelopen jaren een onbetrouwbare partner is geweest. Dit mag ook als signaal worden afgegeven. Dat geldt zowel voor de punten die de heer Van der Zweth heeft genoemd als ook voor bijvoorbeeld de pilot Centrale stemopneming. Ook in dat geval moest de gemeente opdraaien voor het gat dat is ontstaan. Zij is het eens met de PvdA dat de gemeente minder voorzichtig hoeft te zijn als het gaat om de onzekerheden vanuit het Rijk. Zij sluit zich aan bij GroenLinks als het gaat over het inkoopbeleid en de BghU-waarde. In de begroting is terecht opgemerkt dat het gaat om onzekere tijden. Er wordt aangegeven dat de ontwikkelingen zullen worden gemonitord en dat er scherp zal worden gestuurd. Zij vraagt hoe de raad hierbij zal worden meegenomen. Er is sprake van grote ambities. Zij vraagt wat er gebeurt als het geld niet kan worden uitgegeven. Zij vraagt hoe de wethouder de vinger aan de pols houdt en hoe er zal worden bijgestuurd als het niet lukt om de ambities te realiseren.

De heer **Simsek** (DENK) zegt dat de horeca extra zwaar is getroffen. Eerst door corona en daarna door inflatie en hoge energielasten. Nu worden de horecaleges met 14,8% verhoogd. Hij roept de wethouder op om deze verhoging te schrappen en alleen de inflatiecorrectie toe te passen. Hij geeft een compliment voor de leesbaarheid van de begroting. Hij merkt op dat veel inwoners de Nederlandse taal minder machtig zijn. Deze mensen zijn ook vaak moeilijk te bereiken door de politiek. Het is de taak van de gemeente alle inwoners goed te informeren. Hij verzoekt daarom de bewonerssamenvatting van de Programmabegroting voortaan in meerdere talen uit te brengen. Hij verzoekt om een toezegging van de wethouder op dit punt. Hij sluit zich aan bij de kritische opmerkingen over de parkeertarieven.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) merkt op dat het duidelijk is dat het college door allerlei omstandigheden nadere afwegingen heeft moeten maken om tot een vertaling van de voorjaarsnota en het coalitieakkoord te komen. Zorg voor elkaar en voor de kwetsbaren zou centraal moeten staan bij het maken van financiële en beleidsmatige afwegingen. De gemeente kiest ervoor proactief aan de slag te gaan op sociaal en ruimtelijk gebied en daar is de ChristenUnie blij mee. Het is goed dat er rekening wordt gehouden met planningsoptimisme. Mevrouw Chirino vraagt een reactie van de wethouder op de opmerking van de accountant over de haalbaarheid van de Programmabegroting. Zij is blij met de inzet op de continuïteit en de uitvoering en dat het weerstandsvermogen terug is gebracht tot 1. Het is goed dat de top tien risico's uitgebreid is vermeld. Voor het opvangen van de risico's is niet alleen de indexering aangepast maar is ook een aparte reservering van 3 miljoen euro opgenomen. Zij vraagt de wethouder waar dit bedrag op is gebaseerd. Er is al eerder gesproken over de afvalstoffenheffing. Zij is benieuwd hoe de wethouder hiernaar kijkt. Zij sluit zich aan bij de vragen van de heer Vasters over de uitbreiding van de mogelijkheden van lokale belastingen. Zij vraagt of de wethouder daar al plannen voor heeft en zo ja, hoe deze zich verhouden tot de belastingcapaciteit woonlasten van 110%. De accountant noemt dit risicovol en zij vraagt hoe groot de wethouder dit risico inschat. Er wordt ingezet op tien locatieprofielen. Zij is blij met de visie op dit punt en de nodige spreiding. Zij vraagt in hoeverre dit toereikend is om tot een brede afweging te komen.

De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) zegt dat tien locatieprofielen een kwart miljoen euro kosten. Er komen zeker veertig locatieprofielen aan. Hij vraagt wat de ChristenUnie ervan vindt dat er een miljoen wordt uitgegeven voor het maken van plannen.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) wil aan de wethouder vragen hoeveel hier in totaal aan wordt uitgegeven en of hier niet een brede afweging in moet worden gemaakt. Er wordt ingeschat dat 95% van het Initiatievenfonds zal worden uitgegeven. Dat betekent dat een deel niet zal worden uitgegeven. Zij vraagt wat de wethouder ervan vindt als inwoners erop worden gewezen dat er geld overblijft en er ruimte is om dit wellicht in te zetten op het gebied van participatie. Zij vraagt tevens naar middelen voor de doorontwikkeling van de wijkraden. Zij vraagt of het juist is dat de concretisering plaatsvindt bij de voorjaarsnota van 2023. Er is al gesproken over een eventueel tekort vanaf 2027. Zij wil graag weten welke stappen de wethouder zal nemen bij het opstellen van de financiële stukken volgend jaar. Zij vraagt of de tekorten dan ook worden opgevangen met een incidentele meevaller of dat hiervoor andere mogelijkheden bestaan. Bij de jaarstukken sprak de commissie met de toenmalige wethouder over het peilmoment van de tweede bestuursrapportage. Er werd toen gesproken over een later peilmoment. Zij vraagt wat deze wethouder daarvan vindt.

Zij vraagt of het realistisch is om het inhuurplafond terug te brengen naar de hoogte van de eerste bestuursrapportage. Zij dankt voor de betere leesbaarheid en kijkt uit naar de betere stuurbaarheid.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) merkt op dat commerciële leveranciers volledig gecompenseerd worden met minimaal 5% en in het sociaal domein gaat het maximaal om 3,5%. Hij vraagt de wethouder hoe dit kan worden uitgelegd. Hij vraagt of het college de parkeertarieven zo kan aanpassen dat bewoners geen of een zeer kleine tariefstijging ondervinden. Hij vraagt om een toelichting op de keuze die is gemaakt. Bij de prestatie-indicatoren gaat het deels om geld maar soms ook over het oordeel van buurten. De gemeente streeft vervolgens naar een gemiddelde van 6,5 als het gaat om het oordeel van de burgers. Hij vindt dat de gemeente moet streven naar een 7,5. Hij vraagt of het college bereid is op dit punt hogere ambities na te streven. Hij vraagt waarom bij het bepalen van het weerstandsvermogen niet de algemene dekkingsreserve kan worden meegenomen. Hij vraagt of het college de mening van EenUtrecht deelt dat er wel veel reserves op elkaar worden gestapeld. De gemeente doet zichzelf daardoor tekort. Hij wil hiervoor graag een onderbouwing horen. Hij heeft eerder aangegeven zich zorgen te maken over de verhouding tussen het ambtelijk apparaat en de uitvoeringskosten. De wethouder zou hier in Q3 in een raadsbrief op terugkomen. Hij vraagt wanneer deze raadsbrief komt en of daarin kan worden ingegaan op de verhouding tussen het percentage ambtelijke inzet en de totale omzet. Hij vraagt of de wethouder kan onderbouwen of de horecasector de verhoging van de leges kan dragen. De Programmabegroting lijkt leesbaarder, maar is volstrekt niet stuurbaar.

De heer **Bos** (Stadsbelang) zegt dat er al jaren geen sprake is van een reële en sluitende begroting. Als er budget tekort komt, worden de voorzienbare tegenvallers vergeten. Die worden dan gerepareerd bij de voorjaarsnota. Budgettaire inkomsten worden anders voorgesteld dan ze zijn of er wordt een greep gedaan in de algemene reserves. Er wordt optimistisch begroot als het gaat om de uitbreiding van het betaald parkeren. Het geld wordt gebruikt, voordat het is verdiend. De ambtenaren zijn gemakzuchtig omgegaan met de beantwoording van zijn vragen. Ze hebben geen enkele moeite gedaan om iets uit te zoeken en hij is verbaasd dat de wethouder hiermee instemt.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) is verbaasd wat de heer Bos zegt over de beantwoording van zijn schriftelijke vragen. Zij heeft de antwoorden ook gelezen en heeft er veel aan gehad. Zij begrijpt niet waarom hij niet tevreden is met de antwoorden.

De heer **Bos** (Stadsbelang) heeft gevraagd naar een overzicht van reëel en structureel begrotingsevenwicht over de afgelopen en toekomstige jaren. Dat overzicht heeft hij niet ontvangen. Uit de cijfers die hij wel heeft ontvangen, blijkt geen reëel en structureel begrotingsevenwicht. Hij had juiste en volledige informatie verwacht, maar niet gekregen.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) vindt het jammer dat de heer Bos het zo ervaart. Zij hoopt dat hij de antwoorden tijdens dit debat alsnog krijgt.

De heer **Bos** (Stadsbelang) zegt dat het realiteitsgehalte van de raming in deze begroting onvoldoende is. Op het moment dat de raad hiermee instemt, is deze begroting al achterhaalt. Hij verwacht grote correcties op de indexering van de kosten en de feitelijkheid van de kosten. Er wordt namelijk uitgegaan van een indexering die niet overeenkomt met de reële stijging van de kosten. Er worden keuzes vooruitgeschoven die pijn gaan doen. De grondexploitatie Zandpad moet worden gesloten. Dat gaat geld kosten. Als er niets wordt gedaan aan afspraken over de woningsamenstelling bij grote binnenstedelijke projecten zal er groot verlies optreden. Hij komt hier later op terug.

De vergadering wordt geschorst.

De **voorzitter** merkt op dat een aantal vragen is gesteld die over de portefeuille van andere wethouders gaan. Hij stelt voor om deze in de betreffende commissies te behandelen.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) vraagt of het dan de verantwoordelijkheid van de fracties zelf is om deze vragen opnieuw in te brengen. In dat geval wordt het debat twee keer gevoerd.

Wethouder Schilderman begint met de mededeling dat door het uitstel van de Omgevingswet een aanpassing van de Legesverordening Omgevingsvergunningen nodig is. Zij zal in overleg met de

griffie kijken of het mogelijk is om dit mee te nemen in de besluitvorming van de begroting of dat het via een reguliere commissie of de raad moet lopen.

5 De heer **Van Heuven** (Partij voor de Dieren) vraagt of dit ook wordt gedeeld met de woordvoerders van RO.

De **voorzitter** stelt voor dit bij de mededelingen van de commissie ROGV aan de orde te stellen.

10 **Wethouder Schilderman** zegt dat de VVD vroeg naar de mogelijkheden om de OZB met 1% af te romen en om een toezegging dat dit de laatste verhoging is tijdens deze collegeperiode. Het afromen met 1% trekt een gat in de begroting. Dit kan zij daarom niet toezeggen. In het coalitieakkoord is wel afgesproken dat na deze verhoging geen nieuwe belastingverhogingen zullen volgen met uitzondering van de jaarlijkse inflatiecorrectie. De VVD vroeg over het naar voren halen van de middelen van de OV-schaalsprong en het risico daarvan. Er wordt een aantal jaren minder apart gezet voor de OV-schaalsprong en vanaf 2028 juist meer. De reden is dat de parkeeropbrengsten in de eerste jaren lager zijn, maar in de jaren daarna veel hoger uitvallen. Het college beschouwt dit als een acceptabel risico. In de begroting is meer behoedzaamheid ingebouwd dan ten tijde van het opstellen van het coalitieakkoord. De VVD vroeg naar de legesverhoging voor de horeca. De leges zijn op dit moment 60% kostendekkend. Besloten is om de kostendekkendheid gelijk te houden. De kosten stijgen echter, omdat het aantal horecabedrijven al is toegenomen. Bovendien is het toezicht geïntensiveerd en is sprake van een toename van de werkzaamheden met betrekking tot beoordelingen en begeleiding. Daarnaast worden extra eisen gesteld inzake onder andere veiligheid en milieu. De VVD vroeg of de uitvoeringskracht niet wat minder zou kunnen. Dit is een vraag voor de portefeuille Organisatie. Veel wensen en ambities uit het verleden zijn niet of slechts tijdelijk vertaald in uitbreiding van de capaciteit. Nu is besloten om hier in de begroting structureel meer geld voor te reserveren. De stad groeit en daar speelt de overheid een rol in. Bij RO is specifiek gekeken hoeveel groei noodzakelijk is. De VVD vroeg naar het succes van de lobbyactiviteiten en of het geld oplevert. De stad doet dit in goede samenwerking met de provincie en de regio. Dit vraagt afstemming, zodat alle partijen met hetzelfde verhaal richting Den Haag gaan. Er is hierdoor 21 miljoen euro binnengehaald voor woningbouw in de Merwedekanaalzone en 2,2 miljoen euro voor tijdelijke woningen op het Befu-terrein. Daarnaast is de korting op jeugd voor 2026 teruggedraaid. De lobby gaat overigens niet alleen over geld, maar ook over aanpassing in regelgeving. GroenLinks vroeg naar het risico in 2026. Het college gaat niet uit van het slechtste scenario. Het risico dat de opschalingskorting structureel wordt teruggedraaid betreft een bedrag van 15 miljoen euro. Het college acht het onverstandig om meer risico te nemen. Zij wijst op de prijs- en loonstijgingen en de hervormingsagenda jeugd. Het Rijk is vaak een onbetrouwbare partner als het gaat om de financiën. Daarom kiest het college ervoor het risico af te dekken. Het is bovendien verplicht om een meerjarige sluitende begroting vast te stellen.

40 De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat een begroting uiteraard sluitend moet zijn. Dat kan echter ook op andere manieren. Hij vraagt of het college het met hem eens is dat het technisch mogelijk is om niet het hele risico alvast af te dekken.

45 **Wethouder Schilderman** zegt dat de raad alles aan de begroting kan veranderen. De raad kan ervoor kiezen de begroting in 2026 niet sluitend te maken, maar dan zal de provincie daar als toezichthouder wel commentaar op leveren. Formeel is het verplicht de begroting sluitend te maken. Zij vindt het ook niet verstandig om de begroting niet sluitend te maken, omdat er dan risico's worden genomen die nu nog niet goed kunnen worden ingeschat.

50 De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat op Prinsjesdag al signalen zijn afgegeven en dat het nog vier jaar duurt voordat het risico zich eventueel zal voordoen. Hij vraagt of de wethouder het nog steeds een te groot risico vindt, als er nu ook nog een sterke risicoparagraaf wordt opgenomen, waarin wordt uitgelegd hoe groot het risico is en hoe dat zou kunnen worden opgelost.

55 **Wethouder Schilderman** komt toch tot een andere conclusie. Volgend jaar voor de zomer is duidelijk of dit risico zich gaat voordoen. Zij adviseert om dat moment af te wachten, anders wordt er een onnodig risico gelopen voor een periode van een half jaar.

60 De heer **Van der Zweth** (PvdA) zegt dat het risico er sowieso is, aangezien het gaat om een structureel probleem. Het gaat nu alleen om 2026. Door nu uit te gaan van het slechtste scenario

rekent de gemeente zich arm, terwijl over een half jaar duidelijk is of er geld voor nodig is en het waarschijnlijk niet zo'n vaart zal lopen.

5 **Wethouder Schilderman** wijst op het feit dat het college dit risico op andere vlakken wel neemt. Het is op deze manier in balans. Zij stelt voor om de zomer af te wachten, wanneer hierover meer duidelijkheid ontstaat.

10 Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) zegt dat er wordt gerekend met een fictief accres voor 2026. De opmerking dat de begroting niet sluitend is, is dan te simpel gezegd.

15 **Wethouder Schilderman** zegt dat een bedrag is opgenomen dat met enige zekerheid kan worden onderbouwd. Zij heeft geen ander bedrag gezien, dat beter is onderbouwd. Zij raadt af om het bedrag van 2025 door te trekken naar 2026. Het college heeft aanleiding te denken dat dat een uitzonderlijk hoog bedrag is.

20 Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) zegt dat naar 2024 zou kunnen worden gekeken. Zij zoekt naar de technische ruimte.

25 **Wethouder Schilderman** zegt dat 2024 ook uitzonderlijk hoog is. Zij raadt nogmaals af om het risico te nemen. Het is altijd lastig om te rekenen met onzekere rijksinkomsten, maar voor een deel heeft de gemeente daar wel zicht op. Op dat gedeelte kan worden gepland. GroenLinks heeft een vraag gesteld over stijgende prijzen en de kans dat maatschappelijke instellingen dreigen om te vallen. Het college ziet dit risico ook. Er wordt hier op dit moment een ambtelijke analyse voor gemaakt. Hier is voor de komende drie jaar al een bedrag van 3 miljoen euro voor gereserveerd. Op het moment dat er aanleiding is om te denken dat dit probleem zich voordoet, zal zij de raad daar onmiddellijk over informeren.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt over welke 3 miljoen euro het gaat.

30 **Wethouder Schilderman** zegt dat vanwege de prijsstijgingen voor de komende drie jaar 3 miljoen euro per jaar is gereserveerd. Er is gevraagd waar de meerjarige index, die het college hanteert, op is gebaseerd. De index is gebaseerd op een driejarig historisch gemiddelde. Daar is in deze begroting al van afgeweken, door het gemiddelde hoger bij te stellen. Normaal wordt de stand van de voorjaarsnota aangehouden. GroenLinks vroeg naar kwijtscheldingsregels in relatie tot de BghU. Op 16 september is de Regeling Kwijtschelding Belasting Medeoverheden gepubliceerd. Op dit moment wordt dit met de BghU in de verordening uitgewerkt. Gemeenten kunnen een eigen leidraad voor kwijtschelding opstellen, maar wel binnen de ruimte van de basisregeling. De inzet is om de ruimte binnen de gewijzigde regeling maximaal te benutten. Het college is het met GroenLinks eens dat de vermogensgrens zo laag is dat het niet goed werkt.

40 Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) vroeg of het niet mogelijk is om, vanwege de uitzonderlijke tijden, tijdelijk van de landelijke regels af te wijken.

45 **Wethouder Schilderman** zegt dat het college het maximale zal doen wat binnen de regels mogelijk is. Er kunnen natuurlijk wel maatregelen worden genomen op het gebied van armoederegelingen en dat gebeurt ook. GroenLinks vroeg om actief de WOZ-waarde bekend te maken. Op verzoek wordt deze informatie al verstrekt. Zij zegt toe dit idee met de BghU te bespreken en zal hier in 2023 een terugkoppeling van geven. De vraag over Chinese camera's gaat over inkoopbeleid. Zij verwijst deze vraag door naar de portefeuille Inkoop. Meerdere fractie gaven aan dat de leesbaarheid van de begroting is verbeterd. Daar is zij blij mee. Het college wil op het gebied van de stuurbaarheid nog een stap zetten. GroenLinks stelde een vraag over Samen voor Overvecht. Het college zoekt steeds een balans tussen het aan de ene kant geven van duidelijke financiële informatie in de begroting en het aan de andere kant niet te gedetailleerd worden. Het is juist dat de voortgangsrapportages achteraf beschikbaar komen en niet voldoen aan de informatiebehoefte. Er wordt gewerkt aan betere spelregels voor beleidsstukken. Het lijkt haar goed om over de specifieke besteding in de inhoudelijke commissie te spreken. Het CDA vroeg naar het planningsoptimisme en of de plannen wel uitvoerbaar zijn. Het college probeert realistisch te begroten. In Groei in Balans is aangegeven wat er wordt gedaan met het planningsoptimisme. Er wordt nog gezocht naar beter inzicht. Het is niet voor elk plan direct duidelijk in hoeverre sprake is van planningsoptimisme. Het is nu gebaseerd op historische cijfers. De huidige arbeidsmarkt legt er extra spanning op. Deze

onzekerheid is heel lastig te berekenen. De krapte op de arbeidsmarkt leidt weer tot hogere kosten, waardoor er juist meer geld voor moet worden gereserveerd. Al deze afwegingen hebben tot dit resultaat geleid. Zij is het met het CDA eens dat het belangrijk is om hier specifiek op te gaan monitoren.

5

De heer **Van Steeg** (CDA) merkt op dat de wethouder begrijpt dat de uitvoering beperkter kan zijn dan is vermeld in de begroting. Groei in Balans is echter een inhaalslag van de RSU. Hij vraagt hoe de wethouder dit met elkaar rijmt.

10

Wethouder Schilderman zegt dat de RSU een visie heeft neergelegd. Dat betreft geen uitvoeringsplan en veel onderdelen daaruit zijn nog niet financieel geprioriteerd. De huidige coalitie heeft heel specifiek aangegeven op welke vlakken zij de uitvoering wil zien. Er moet altijd kritisch worden gekeken welke ambitie de visie neerlegt en wat daarvan uitvoerbaar is. Het CDA heeft gevraagd naar de kasschuif met de parkeerinkomsten. Het college vindt dit een acceptabel risico. Bovendien vindt het college deze investeringen ook nodig. Daar is de OV-schaalsprong ook voor nodig. Het CDA vraagt naar de situatie op de woningmarkt en het risico's voor de gemeente. Het college ziet deze risico's. Het gaat onder andere om de inkomsten van het Fonds Bovenwijks. Dit fonds moet nog worden gecreëerd en er is geen volledige zekerheid dat dit ook kan worden gerealiseerd. Daarom is een risicoreservering opgenomen. De kosten voor alles wat in 2023 in uitvoering wordt genomen, worden daarmee structureel gedekt. Dit betekent wel dat er volgend jaar een nieuw gesprek moet worden gevoerd als er een beter beeld is over het Fonds Bovenwijks. Zij adviseert om pas toestemming te geven voor de projecten na 2023 als er zicht is op de dekking ervan. Het CDA vroeg naar de grondexploitatie. Het college heeft aangegeven dat de gevolgen nog moeilijk zijn aan te geven, maar nog wel in de risicobandbreedte zitten van het MPR. Bij de actualisatie van de grondexploitaties volgend jaar, is er meer zicht of het dan wel buiten de bandbreedte terechtkomt. Het CDA vroeg naar het weerstandvermogen. De stijging van de risico's bevindt zich vooral in de projectensfeer. Het college heeft geen aanleiding te denken dat de risico's die zijn afgedekt in het weerstandsvermogen toenemen. De risico's in de projectensfeer worden niet opgevangen in het weerstandsvermogen, maar in risicoreserveringen in de projecten zelf. Meerdere fracties vroegen naar de overschrijding van het inhuurplafond. Dit zit in de portefeuille Organisatie. Een overschrijding van het inhuurplafond leidt overigens niet automatisch tot een overschrijding van budgetten. Als een vacature niet kan worden ingevuld is dat het budget dat beschikbaar is voor inhuur. Het CDA vroeg naar de besteding van de TONK-middelen. Zij zal deze vraag morgen als wethouder Economie beantwoorden.

20

25

30

35

De heer **Van Steeg** (CDA) vroeg over de TONK en de Tozo en begreep dat de TONK-gelden werden gesplitst. Hij vraagt de wethouder dit schriftelijk uiteen te zetten.

40

Wethouder Schilderman zal dit op schift stellen, maar stelt voor daar morgen alvast iets meer over te zeggen. D66 heeft gevraagd naar de 588.000 euro die extra is toegevoegd aan de dekkingsreserve en de vraag of er technisch geen belemmeringen zijn om dit in te zetten voor extra beleidsambities. Het college vindt het verstandig om dit bedrag aan de algemene dekkingsreserve toe te voegen, vanwege de risico's. Er staat echter geen besteding tegenover. Daarmee is er geen belemmering om dit geld in te zetten. D66 vraagt of er projecten of programma's zijn waarvoor het lastig wordt om mensen te werven. Dit risico is reëel. Daarom wordt hier bij het investeringspakket naar gekeken. Bij de voorjaarsnota zal een update worden gegeven van de impact op de programmering. Dan zal de raad ook worden meegenomen bij de keuzes die moeten worden gemaakt. Wethouder Schilderman merkt op dat dit ook op andere beleidsterreinen kan gaan spelen. Als dit effect heeft op de doelstellingen zal het college daarover rapporteren. Op voorhand kan niet worden aangegeven waar dat precies zal plaatsvinden. D66 vraagt naar partijen die afhankelijk zijn van subsidies en hoe zich dat verhoudt tot de inflatie. Daarvoor wordt op dit moment een ambtelijke analyse gemaakt. Veel van deze instellingen vallen onder het voorstel voor het energieplafond van het MKB. In de Kamer is een motie aangenomen, waarin wordt opgeroepen een noodfonds te creëren. Ook dat kan worden ingezet. Bovendien wordt er drie jaar lang 3 miljoen euro gereserveerd. Dit risico wordt gemonitord en er is geld beschikbaar om dit enigszins op te vangen. D66 vraagt naar het teruglopend bouwvolume en hoeverre dit een probleem is voor de gemeentefinanciën. Dit is een risico, maar de omvang hiervan is moeilijk aan te geven. Als de bouwproductie afneemt, nemen vooral de middelen in het groeikader af. Dan zal de groei van het aantal inwoners afnemen, waardoor er minder snel voorzieningen kunnen worden gebouwd. Dat hoeft echter geen financieel risico op te leveren. Minder aanvragen van bouwvergunningen, betekent wel minder inkomsten van

45

50

55

60

leges. Binnen de leges wordt kruissubsidiëring toegepast. Als meer grote projecten stil komen te liggen, heeft dat effect op de leges. De grondexploitatie wordt altijd op nul gesloten. Er is pas sprake van winstneming op het moment dat er sprake is van winst. D66 vraagt hoe de berekeningen inzake parkeren tot stand zijn gekomen. Er wordt een evaluatie gemaakt om hiervan te leren. Wethouder Schilderman zegt toe in het eerste kwartaal de raad via een brief te informeren over de lessen die hieruit worden getrokken. D66 vraagt hoe wordt omgegaan met mensen met een klein inkomen in relatie tot de parkeervergunning. Hier wordt binnen de portefeuille Mobiliteit aan gewerkt. D66 vraagt naar de mogelijke invloed van 2026 en welke acties het college onderneemt om de risico's te beperken. Het college maakt zich, net als alle andere gemeenten, zorgen over het jaar 2026. Hier wordt aandacht voor gevraagd bij het Rijk en dat heeft succes. Op Prinsjesdag is een gedeeltelijke compensatie voor 2026 aangekondigd. Deze zal in de voorjaarsnota worden verwerkt. Hierover is ook een motie aangenomen in de 2^e Kamer. Het risico in 2026 is incidenteel gedekt. Daarmee is de begroting financieel-technisch structureel, omdat het om vier jaar gaat. Het lokaal belastinggebied betreft een landelijke discussie. De VNG heeft aangegeven dat het niet moet leiden tot een lastenverhoging voor de burgers, maar dat het moet gaan om een verschuiving. Wethouder Schilderman heeft al eerder aangegeven dat het moet gaan om een stabiele belastinggrondslag. De Partij voor de Dieren vraagt hoe is omgegaan met de parkeerinkomsten. Het college vindt deze wijze van invulling van de schuif acceptabel. De vraag is namelijk wanneer de middelen voor het OV daadwerkelijk nodig zijn. Voor de OV-schaalsprong zullen de eerste uitgaven veel later plaatsvinden. Het gaat waarschijnlijk om 2030. Een kasschuif moet altijd realistisch zijn. De Partij voor de Dieren vraagt naar de keuzes die zijn gemaakt en die onder de autonome ontwikkeling zijn vermeld. Het college ziet het niet als keuzes. Het niet meer verkopen van sociale huurwoningen is een eerder gemaakte keuze en de financiële verwerking daarvan is daarmee geen keuze meer. De fractie meent dat de inkooptaakstelling ook een keuze is. Het college heeft, vanwege de stijgende prijzen, deze eerder ingeboekte bezuiniging op de inkoop gerealiseerd. De Partij voor de Dieren vraagt of het weerstandsvermogen niet lager kan worden gehouden om de klimaatcrisis en biodiversiteitscrisis aan te pakken. De raad heeft het college opdracht gegeven het weerstandsvermogen naar 1 te brengen. Zij wijst erop dat het weerstandsvermogen is bedoeld voor het dekken van financiële risico's in relatie tot de kans dat ze zich voordoen. Het college vindt het dan ook niet verstandig om het weerstandsvermogen te verlagen. Op die manier is de gemeente minder goed voorbereid op onverwachte wendingen. De Partij voor de Dieren vraagt naar de 3 miljoen euro. Dit bedrag is bedoeld voor onvoorziene prijsstijgingen. De Partij voor de Dieren vraagt naar de risico's van de cao-onderhandelingen. In de begroting is rekening gehouden met een loonindexatie van 3,6% in 2023. Elk procent meer kost 5 miljoen euro. Zij verwacht dat er dan ook een hogere looncompensatie in het Gemeentefonds tegenover zal staan. In het debat tussen VVD en PvdA is gesproken over cijfers van COELO. De PvdA verwees al naar het feit dat de manier van berekening van de OZB is aangepast in 2022 en niet in 2021. Daardoor was het verschil groter. COELO werkt ook met andere informatie. Zij gaan uit van een volledige woonlastenstijging en kijken niet alleen naar de OZB. Bovendien gaan zij uit van een eenpersoonshuishouden, terwijl het college uitgaat van een gemiddelde woningwaarde. De PvdA verzoekt om een duidelijk signaal af te geven dat het Rijk onbetrouwbaar is en dat het lastig is om op deze manier te begroten. Dit gebeurt ook in G4-verband. Wethouder Schilderman komt mogelijk zelf in de VNG-commissie Financiën waar zij dit geluid ook zeker zal laten horen. Hiervoor is gesproken over de vergelijking met andere gemeenten. Van de G10 gemeenten staat Utrecht op nummer 3 wat betreft de hoogte van de lasten. In de top 40 staat Utrecht op plaats 13 voor eigenaren en voor huurders op plaats 29. Volt vraagt waarom de algemene dekkingsreserve geen onderdeel is van het weerstandsvermogen. Zaken die vallen onder het weerstandsvermogen zijn bedoeld voor het afdekken van financiële risico's via een kansberekening. De algemene dekkingsreserve heeft een ander doel. Deze egaliseert de verschillende dekkingen en is vrijwel in zijn geheel bestemd. Zij stelt voor om hier voor de begroting nog een keer schriftelijk op terug te komen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) verzoekt om de staatjes over de top 40 gemeenten toe te sturen.

Wethouder Schilderman zal in de brief over het weerstandsvermogen verwijzen naar de vindplaats van deze staatjes. Volt vraagt maar de reserve inzake Groei in Balans. De reserve is bedoeld voor het risico inzake de inkomsten van het Fonds Bovenwijks. Op deze manier is de zekerheid verkregen dat de middelen voor 2023 beschikbaar zijn. Volt vraagt of het geld voor het versterken van de uitvoeringskracht voldoende is. Het college denkt dat dit de ambtelijke capaciteit is die nodig is voor het gestelde ambitieniveau. Dit is gebaseerd op de huidige capaciteit en de tijdelijk ingehuurd capaciteit. Het college vindt wel dat er ook moet worden gekeken naar een

efficiëncyslag. Als het ambitieniveau moet worden verhoogd zal hier opnieuw naar moeten worden gekeken. Student & Starter heeft gevraagd waarom de gemeente moet betalen voor de pilot over Centrale stemopneming. Het gebeurt vaker dat de gemeente van het Rijk een taak krijgt met onvoldoende middelen. Dit is continu onderwerp van gesprek. Student & Starter heeft gevraagd of de vinger aan de pols wordt gehouden als de ambities niet kunnen worden gerealiseerd met de bestaande middelen. Het college zal regelmatig terug rapporteren en bijsturen. Bij dringende zaken geldt een actieve informatieplicht. DENK heeft gevraagd de bewonerssamenvatting in meerder talen uit te brengen. Het uitgangspunt is nota Maatwerk in Communicatie en daarin staat: niet vertalen, tenzij. Er wordt dus in principe niet vertaald.

De heer **Simsek** (DENK) vraagt of de wethouder het met hem eens is dat de gemeente moet proberen om moeilijk bereikbare groepen alsnog te bereiken.

Wethouder Schilderman denkt dat de gemeente daarvoor alles in het werk moet stellen. Zij is blij met de positieve geluiden over de leesbaarheid van de begroting, maar denkt dat deze op dat gebied nog wel kan worden verbeterd. Dat is waarschijnlijk de grootste uitdaging. Het vertalen ervan komt pas eventueel daarna, tenzij daar heel veel vraag naar is.

De heer **Simsek** (DENK) verzoekt om het beleid zodanig te wijzigen dat in ieder geval de bewonerssamenvatting wordt vertaald. Op die manier worden alle inwoners geïnformeerd over de plannen van het college. Hij vraagt de wethouder welke belemmering zij daarvoor ziet.

Wethouder Schilderman zegt dat het natuurlijk tijd en geld kost. De reden dat hier niet voor is gekozen, is vooral dat er geen concrete signalen zijn binnengekomen dat hier behoefte aan is. De grootste uitdaging is meer de leesbaarheid van het geheel van de begroting.

De heer **Simsek** (DENK) vraagt de wethouder of het gebrek aan signalen niet zou kunnen komen doordat een grote groep inwoners helemaal niet door de politiek wordt bereikt. Het vertalen van de bewonerssamenvatting zou een goede stap in hun richting kunnen zijn.

Wethouder Schilderman twijfelt of het vertalen van de samenvatting daadwerkelijk zal bijdragen aan het beter informeren van de inwoners. Het college stopt de energie nu liever in het verbeteren van de leesbaarheid en de bestuurbaarheid.

De vergadering wordt geschorst.

Wethouder Schilderman zegt dat de ChristenUnie heeft gevraagd naar het verslag van de accountant in relatie tot het planningsoptimisme. In de begroting is rekening gehouden met een planningsoptimisme van 20%. Het blijft een reëel risico. Zodra er een beter beeld is van de omvang van dit risico zal het college de raad daarover informeren. De ChristenUnie vroeg waar de 3 miljoen euro voor onvoorziene kosten op is gebaseerd. Het gaat om 10% van de totale prijsstijging die wordt verwacht. De ChristenUnie vroeg naar de afvalstoffenheffing. In een motie is opgeroepen om bij de voorjaarsnota 2023 een voorstel aan de raad te doen voor een meer gedifferentieerd tarief. Er is al een brief naar de raad gestuurd over kwijtschelding en het college komt naar verwachting voor de voorjaarsnota met een voorstel. De ChristenUnie heeft gevraagd naar de lokale belastingen en hoe zich dat verhoudt tot de belastingcapaciteit. Bij tegenvallers is er weinig ruimte om dat via verhoging van lokale belastingen op te vangen. Het college vindt het risico wel aanvaardbaar. De ChristenUnie heeft gevraagd naar de locatieprofielen. Dit betreft een onderwerp voor de wethouder Evenementen. Het genoemde bedrag is gebaseerd op het maken van tien profielen. De ChristenUnie merkte op dat 95% van het Initiatievenfonds wordt uitgegeven. Wethouder Schilderman vindt het altijd goed om mensen te wijzen op onderbestede fondsen. De vraag of dit moet worden ingezet voor andere participatie-initiatieven, hoort thuis bij de wethouder Participatie. De ChristenUnie vroeg naar het structureel tekort vanaf 2027. Het college zet in op een lobby om meer duidelijkheid te verkrijgen. De ChristenUnie vroeg naar het peilen op een later moment. Dit is een toezegging die is gedaan voor Q3. Zij verwacht hierover in november een brief naar de raad te kunnen sturen. De ChristenUnie vroeg of het inhuurplafond realistisch is. Wethouder Schilderman heeft geen reden om daaraan te twijfelen. EenUtrecht vroeg of commerciële leveranciers volledig worden gecompenseerd. De generieke indexatie is 3,5% en niet 5%. EenUtrecht vraagt of het parkeertarief zo kan worden aangepast dat stadsbewoners geen verhoging krijgen en de verhoging kan worden verschoven naar bedrijven. Er is hierin een keuze gemaakt. Over de inhoudelijke keuze

moet in de commissie Mobiliteit worden gesproken. Wethouder Schilderman wijst erop dat er veel meer bewoners zijn dan bedrijven. De mogelijkheid om hetzelfde bedrag bij bedrijven op te halen, is daarmee heel klein.

- 5 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) merkt op dat het niet gaat om 3,5% over de hele linie. Hij heeft het idee dat de standaard in het sociaal domein op 3,5% ligt, maar dat er elders meer reserves zijn ingebouwd om stijgingen op te vangen. Hij vraagt om een toelichting.

10 **Wethouder Schilderman** herkent dit punt niet. In de begroting is generiek een indexatie van 3,5% opgenomen. Zij stelt voor om hier op een later moment over door te praten. EenUtrecht vroeg ook naar het burgertevredenheidsonderzoek. Dat is een vraag voor de wethouder Participatie. EenUtrecht vroeg naar de algemene dekkingsreserve en het weerstandsvermogen. Zij komt hier apart op terug. EenUtrecht zegt dat reserves worden gestapeld. Zij herkent dit niet. De risico's worden zo goed mogelijk ingeschat en waar nodig afgedekt. EenUtrecht vroeg naar de overhead. 15 Zij verwijst hiervoor door naar de wethouder Organisatie. De vraag over de horecaleges zal morgen aan de orde komen. Stadsbelang maakte een opmerking over de beantwoording op schriftelijke vragen. Getracht is om zo feitelijk mogelijk en zo kort mogelijk te antwoorden. Zij wijst erop dat er bijna 400 vragen waren gesteld die in korte tijd moesten worden beantwoord. Het was in ieder geval niet de bedoeling om het snel af te doen.

20 *tweede termijn*

Mevrouw **Ramaker** (VVD) dankt voor de beantwoording. De VVD is nog steeds teleurgesteld. De fractie zal hier in de diverse commissies en in de raadsvergadering op terugkomen. De kasschuif en de legesverhoging voor de horeca zullen onder andere aan de orde worden gesteld. De PvdA heeft opgeroepen met een tegenbegroting te komen. De VVD zal zeker met tegenvoorstellen komen.

30 Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) dankt voor de beantwoording. Zij zal nog nadenken of zij met een voorstel zal komen over het accres. Zij is blij met de toezegging over de BghU en de WOZ-waarde. Zij hoopt dat er op dit gebied al iets kan worden gedaan, voordat de eerste aanslagen worden verstuurd in januari.

35 De heer **Van Steeg** (CDA) dankt voor de beantwoording. Hij hoort dat er veel optimisme in de begroting zit. Het CDA zal met een tegenbegroting komen. Hij is benieuwd naar de antwoorden op de vragen over de coronagelden. Hij komt morgen ook terug op de inhuur en de overhead.

40 De heer **Vasters** (D66) dankt voor de beantwoording. Hij zal nog terugkomen op de 588.000 euro en met een concreet voorstel komen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) dankt voor de reactie. Hij komt nog terug op het accres.

45 De heer **Maas** (Volt) dankt voor de beantwoording. Hij wacht de beantwoording met betrekking tot de reserve graag af. Volt zal met een tegenbegroting komen.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) dankt voor de beantwoording. De fractie is voor een aantal onderwerpen doorverwezen naar andere wethouders. Zij wacht de antwoorden af.

50 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) komt met een andere verdeling van de parkeertarieven en met een motie voor betere indicatoren voor de burgeroordelen. Hij gaat aan de slag met het anders berekenen van het weerstandsvermogen, waardoor budget wordt gecreëerd voor het door hem gewenste Participatiefonds.

55 De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt of de heer Dijkstra niet eerst moet wachten op de uitleg hoe het weerstandsvermogen wordt berekend en wat de voor- en nadelen daarvan zijn, voordat hij met een andere berekening komt. Als er nu al voorstellen komen, kan het juiste debat hierover niet worden gevoerd.

60 De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) erkent dat de wethouder met informatie zal komen. Hij had gevraagd om het Haagse voorbeeld te volgen en verwacht dat ook zal worden aangegeven wat de voor- en

nadelen zijn om niet op die manier het weerstandsvermogen te berekenen. Hij vraagt wanneer de brief hierover kan worden verwacht. Aan de hand daarvan kan hij dan al of niet met zijn voorstel komen.

5 **Wethouder Schilderman** begrijpt de wens om voor de nieuwe aanslagen met BghU te spreken. Zij zal dit proberen, maar merkt op dat zij bezig zijn met hun softwaresysteem. Zij denkt dat de kans dat dit voor januari gaat lukken, daarom niet heel groot is. Zij had al aangegeven dat zij de brief over het weerstandsvermogen voor het slotdebat zal sturen. Zij zal daarin ingaan op de werking van het weerstandsvermogen en de algemene dekkingsreserve. De heer Dijkstra stelt dat het risico op die manier twee keer wordt afgedekt en vraagt of Den Haag het niet beter doet. Zij zal daar in deze brief ook duidelijkheid over geven.

15 De **voorzitter** gaat er vanuit dat de wethouder de vragen die zijn gesteld voor andere portefeuilles zal doorgeleiden naar haar collega's. Hij verzoekt de fracties de vragen die zij hebben gesteld, tijdens de volgende vergaderingen nog wel kort in te leiden, zodat voor iedereen duidelijk is waar die over gaat. Hij sluit de vergadering om 00.15 uur.

LIJST VAN TOEZEGGINGEN

20 **Wethouder Schilderman**

zegt toe:

- In overleg te gaan met de BGHU over het vermelden van de WOZ waarden bij huurwoningen en de raad daarover te informeren (bij voorkeur voor nieuwe aanslagen).
- De raad middels een raadsbrief te informeren in Q1 2023 over de uitkomsten van de evaluatie van het proces rondom de parkeertarieven en de verwerking in het coalitieakkoord.